Ўзбекистон овози

Кундалик ижтимоий-сиёсий рўзнома

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 222 (21. 089) 1991 йил 16 ноябрь, шанба ● Йилига 256 марта чиқади. ● Баҳоси 8 тийин.

МАМЛАКАТ ИШБИЛАРМОНЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

Қабул пайти. Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат (ЎзТАГ).

15 ноябрь куни Тошкентда мустақил республикалар ва давлатлар ишбилармонлари иттифоқлари ва уюшмалари мувофиқлаштирувчи иқтисодий кенгашининг мажлиси очилди. Унда собиқ ССР Иттифоқидаги амалда барча республикалар ишбилармонларининг вакиллари қатнашмоқдалар. Мажлисни Ўзбекистон Ишбилармонлари уюшмаси президенти, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши иқтисодий ислоҳот, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўзини ўзи бошқариш комитетининг раиси Э. Н. Хўжаев очди. Учрашув қатнашчилари ҳузурида республика Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. И. Бугров нутқ сўзлади.

Ўзбекистон пойтахтида мувофиқлаштирувчи Иқтисодий кенгаш тузишга доир таъсис ҳужжатлари имзоланиши мўлжалланмоқда. Бундан ташқари мамлакат ишбилармонларининг бу учрашуви ягона иқтисодий сиёсат, унинг стратегияси ва тактикасини ишлаб чиқишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Республикалар ишбилармонлар уюшмаларининг вакиллари турли даражалардаги алоқаларнинг негизларини, давлатга қарашли бўлмаган корхоналарни ривожлантириш дастурини, иқтисодиётнинг асосий соҳаларидаги фаолиятни мувофиқлаштиришни муҳокама қилишни мўлжалламоқдалар. Бунинг учун мажлисда ишбилармонлар Европа — Осиё уюшмаларининг, СССР илм-фан-саноат иттифоқининг раҳбарлари, шунингдек, СССР Президенти ҳузуридаги ишбилармонлик кенгаши раиси А. П. Владиславлев, СССР Президентининг маслаҳатчилари С. А. Скоповский ва В. И. Карасев қатнашмоқдалар.

* * *

Шу куни мажлис қатнашчиларини Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов қабул қилди. У Тошкентга келган ишбилармонларни республикада вужудга келган иқтисодий вазият билан таништириб, ишбилармонликни ривожлантириш истиқболлари ҳақида сўзлаб берди. Сўнгра мамлакатнинг молиявий-иқтисодий базасини ривожлантириш йўллари тўғрисида манфаатдорлик билан батафсил фикрлашиб олинди, фикрлашув чоғида барча минтақалар яқиндан ҳамкорлик қилиши ва улар ягона бозор маконини сақлаб қолиши зарурлиги таъкидланди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, республика Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Ў. Қ. Исмоилов, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Б. Алламуродов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

АҚШ ГУБЕРНАТОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Америка Қўшма Штатларидан келган делегация Ўзбекистон Республикаси ҳаёти билан танишмоқда. Делегацияга Колорадо штатининг губернатори Рой Ромер ва Делавэр штатининг губернатори Майкл Касл бошчилик қилишмоқда. Делегация таркибида губернаторлар Ғарбий уюшмасининг бош директори Жеймс Соуби, «Конкорд» фирмасининг президенти Чарльз Петерсон ҳам бор.

15 ноябрь куни Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Р. Ромер, М. Касл ва делегациянинг бошқа аъзоларини қабул қилди.

Суҳбат чоғида меҳмонлар Ўзбекистондаги ишларнинг аҳволи билан батафсил таништирилди. Сўнгги вақтларгача марказ ушбу Ўрта Осиё минтақасини асосан бой хом ашё базаси деб ҳисоблаб келганлиги, минтақани ҳар томонлама ривожлантиришга мутлақо етарли эътибор берилмаганлиги таъкидланди.

Ўзбекистон мустақиллигининг эълон қилиниши муҳим сиёсий воқеа бўлди. Бу жиддий иқтисодий юксалиш учун янги имкониятлар очади. Республикадаги барқарор сиёсий вазият бу ишда муҳим аҳамиятга молик омилдир. Республикада яшаётган турли миллатга мансуб, диний эътиқоди турлича одамларнинг аҳил яшаб меҳнат қилишлари учун ҳукумат мумкин бўлган ҳамма ишни қилмоқда. Ўзбекистон Иттифоқ таркибидан чиқмоқчи эмас, у яқинда тузилган икки томонлама шартномалар ва битимлар орқали бошқа республикалар билан ўзаро алоқаларни мустаҳкамламоқда.

Ғарб технологияларини, сармояларини жорий этиш иқтисодиётни барқарорлаштириш ва ривожлантиришда жиддий омил бўлиши мумкин. Ўзбекистон ҳукумати иқтисодиётни ривожлантиришга, ёшларни замонавий ишлаб чиқаришга ўргатишга маблағ сарфлашга аҳд қилган хорижий давлатлар компаниялари ва ишбилармонлари учун ҳамма имкониятни яратиб беришга тайёрдир.

Р. Ромер ўз ҳамкасбларининг умумий фикрини билдириб, икки томонлама иқтисодий алоқаларни тағин ҳам ривожлантириш учун Ўзбекистон Президенти билан учрашувнинг муҳимлигини таъкидлади. Америка штатларининг раҳбарлари суҳбат мазмунини Америкадаги эллик губернаторнинг ҳаммасига етказиш ниятидадирлар. Улар И. А. Каримовни ўз штатларига таклиф этдилар. Таклиф қабул қилинди.

Меҳмонлар ўзларини қизиқтирган саволларга аниқ жавоб олдилар.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари К. Ж. Ҳаққулов, Ўзбекистон Республикаси Давлат ташқи савдо алоқалари комитети раиси У. Т. Султонов, СССР атом энергетикаси саноати вазирининг ўринбосари П. М. Верховых иштирок этдилар.

Бир кун олдин делегация аъзолари республика вазирликлари ва идоралари раҳбарлари билан учрашиб, суҳбатлашдилар.

Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, қадимий Бухорода бўлдилар.

(ЎзТАГ).

Қабул пайти. Р. ЖУМАНИЕЗОВ ва Р. НУРИТДИНОВ олган сурат.

САМОЛЁТСОЗЛАР ЮБИЛЕЙИ

Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ярим асрлик юбилейини нишонламоқда. Москва вилоятидаги Химкидан кўчирилган авиация заводининг дастгоҳлари ортилган 17 та эшелоннинг биринчиси 50 йил муқаддам Ўзбекистон пойтахтига етиб келган эди. Ҳозир корхона ўзининг бутун дунёга машҳур бўлган машиналари ҳамда «Руслан», «Мрия» каби қудратли авиалайнерлар учун деталлар ишлаб чиқарадиган йирик авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига айланди. Бирлашмада мамлакатдаги жуда кўп миллатларнинг вакиллари аҳил оиласи меҳнат қилмоқда.

15 ноябрь куни самолётсозларнинг В. Н. Сивец номли маданият саройида корхона юбилейига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Бирлашма бош директори В. Н. Журавлев тўпланганларга Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг кўп минг кишилик жамоаси босиб ўтган шонли йўл тўғрисида сўзлаб берди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов самолётсозлар жамоасини табриклаш учун келди У самолётсозларни самимий қутлаб, йиғилиш қатнашчиларини республика иқтисодиёти ва жамоат ҳаётидаги вазият, Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари меҳнаткашлари турмуш шароитини яхшилаш учун амалга оширилаётган чора-тадбирлар ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Ф. НАЗИРОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессияси 1991 йил 18 ноябрь куни соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикасининг халқ депутатлари 17 ноябрь куни эрталаб соат 9 дан 19 гача Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинадилар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ГУРУҲЛАРИ ВАКИЛЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши эртага, 17 ноябрь куни соат 11 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг кичик мажлислар залида бўлади.

● Сессия арафасидаги ўйлар. Ўзбекистон халқ депутати Б. Эргашевнинг мухбиримиз билан суҳбатини учинчи саҳифада ўқийсиз.

1.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ДАСТУРИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг сиёсати ва кундалик фаолиятининг олий мақсади — меҳнат аҳли ва ҳар бир оиланинг миллати, дини, эътиқоди, ижтимоий аҳволи ва келиб чиқишидан қатъи назар моддий ва маънавий баркамол ҳаёт кечириши учун тенг имконият яратиш, кишиларнинг конституцион ҳуқуқлари ва фуқаролик эркинликларини кафолатлаш, шон-шарафи ва қадр-қимматини, тинч ҳаёт кечиришини ишончли ҳимоя қилишдан иборатдир. Партия халқ мададига таянган ҳолда адолат жамиятини яратишда астойдил қатнашиш ниятидадир.

Партия Ўзбекистон Республикасининг инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясини ва бошқа энг муҳим халқаро ва давлатлараро ҳужжатларни тан олувчи мустақил демократик давлат сифатида шаклланиш ва тараққий этиши учун барча чора-тадбирларни ишга солади.

Партия ушбу мақсадларга хайрихоҳлик билан қаровчи барча ижтимоий кучлар билан ҳамжиҳатликка интилади.

I. ТАРИХ ТАЖРИБАСИ ВА ИСТИҚБОЛ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси ўз сиёсатида халқнинг энг яхши демократик анъаналарига, тарихий тажрибасига, умумбашарий қадриятларга, кенг аҳоли қатламлари томонидан маъқулланган жамики қимматли фазилатларга суянади.

Партия мозийни фақат бизгина тўла англаб етишга қодирмиз, деган даъводан йироқдир, республика халқлари ўтмиши сиёсий ақидалар ёки ғаразгўйлик билан талқин этилишини қоралайди. Мозий яхшими, ёмонми, барибир ўзимизнинг тарихдир, халқимиз хотирасидир. Партия халқлар ҳаётининг фожиали даврларини ҳақоратлашга йўл қўймаслик, Ватан тарихига ҳаққоний ва ҳурмат билан муносабатда бўлиш тарафдоридир.

Бизнинг мураккаб ва зиддиятли, йироқ ва яқин тарихимиз софлигича тафаккур гулшанини безамоғи керак. Партия бу ишни амалга ошириш олимларимизнинг олижаноб ва масъулиятли вазифасига айланмоғи, барча софдил инсонларнинг ижод маскани бўлмоғи лозим, деб ҳисоблайди.

Тарихимизнинг асосий сабоғи — бу халқ эҳтиёжлари ва манфаатлари билан ҳисоблашмай, республикалар суверенитети ва инсон ҳуқуқларини поймол қилиб келган, тоталитар маъмурий буйруқбозлик бошқарувининг истиқболсиз эканлигини англаб олишдан иборатдир. Ягона сиёсий партияга жамиятнинг раҳбар ва бошқарувчи кучи, аслида эса тоталитар ҳокимият тузилмаларини ҳаракатга солувчи воситага асосланган сиёсий давлат тузуми ўзининг ночорлигини кўрсатди. Сталин тартиботининг оғир жиноятлари, давлат ва ҳокимият раҳбариятининг кейинги йиллардаги қўпол хатолари мамлакатни чуқур иқтисодий ва ижтимоий инқирозга олиб келди, барчани тенглаштириш қоидаларига асосланган, реал ҳаётдан анча узилиб қолган намунали жамиятни барпо қилиш ғоясига бўлган халқнинг ишончига путур етказди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси собиқ марказнинг Ўзбекистонни унитар давлатнинг хом ашё манбаи деб ҳисоблаб келган республикага ва унинг аҳолисига кўп зарар етказган маъмурий бюрократик сиёсатини қоралайди ва бу сиёсатга унинг оғир оқибатларини тўлалигича ўз бошидан ўтказган рус халқи дахлдор деб билмайди. Биз, Ўзбекистонда охирги 70 йилда халқнинг фидокорона бунёдкорлик меҳнати билан яратилган ижобий ютуқларни инкор этмаймиз. Собиқ Иттифоқнинг барча халқлари билан кўп йиллар давомида таркиб топган дўстлик, яхши қўшничилик ва ўзаро ёрдам муносабатларини ўзимизнинг муҳим бойликларимиздан бири деб биламиз.

Қадимий еримизнинг тақдири асрлар оша эзгулик, тенглик, эркинлик ғояларини, жамиятни адолатли барпо қилиш орзуларини ардоқлаб келишди. Бу анъаналарнинг ва муддаоларнинг ҳаётийлигини тарихнинг ўзи исботлаган.

Инсонпарварлик ва демократия ғояларини, инсон ҳуқуқларини, меҳнат аҳли ва аҳолининг ижтимоий ночор табақаларининг манфаатларини ҳимоя қилишни Ўзбекистон Халқ демократик партияси ўз фаолиятининг асосий йўналишлари деб билади. Биз, инсонга унинг сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий турмуш шаклларини эркин танлашни кафолатлайдиган жамиятнинг сиёсий ва давлат тузилмасини бунёд этиш тарафдоримиз. Бу:

— сиёсий ва иқтисодий эркинлик, демократия, тенглик ва ижтимоий адолат жамияти;

— ҳар бир фуқарога давлат ва жамоат ишларида, иқтисодиёт ва маданиятда, сиёсий ҳаётда баббаравар иштирок этиш имкониятларини кафолатлаш жамияти;

— мулкчилик ва меҳнатнинг, тадбиркорлик ва рақобатнинг барча шаклларига тенг ҳуқуқ бериладиган, хўжа-

2.

лик ва иқтисодий фаолиятга мафкуравий аралашишга йўл қўймайдиган жамият;

— аҳолининг иш билан бандлиги, биринчи навбатда қариялар ва болаларнинг, кўп болали оилаларнинг, ўқувчилар ва талабаларнинг, кам таъминланган фуқароларнинг ҳаёт кечириши учун энг зарур нарсалар билан таъминланиши кафолатланадиган жамият.

— республикада яшаётган барча халқларнинг анъаналари ва урф-одатлари, дини, тили ва маданияти ҳурмат қилинадиган, ягона мафкура, дунёқараш ҳукмронлик қилмайдиган, сўз ва виждон эркинлиги, умуминсоний қадриятлар ва инсонпарварлик кафолатланадиган, илм-маърифат камол топадиган жамият бўлиши керак.

Партия фуқаролар тинчлигини, миллий ва миллатлараро тотувликни тўлиқ таъминлашни, ҳар соҳада ва ҳамма вақт қонун ва тартибни сақлашни жамиятимизни ана шундай ташкил этишнинг асосий йўли деб билади.

II. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ДАВЛАТ МУСТАҚИЛЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ, УНИНГ ЖАҲОН ҲАМЖАМИЯТИДА МУНОСИБ ЎРИН ОЛИШИ УЧУН

1991 йил 31 августда Ўзбекистон тарихида янги саҳифа очилди. Эндиликда республикамиз ўз тақдирини ўзи белгилайди. Ана шу тарихий қадамни қутлаб, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисидаги конституциявий қонун республика ҳаётининг барча соҳаларида изчил рўёбга чиқариш учун ҳаракат қилади.

Партия Ўзбекистон Республикаси суверен халқининг ўз давлат ҳуқуқий, иқтисодий, маданий ва сиёсий тараққиёт йўлини мустақил белгилаш ҳуқуқини сўзсиз таъминлаш, давлат тили бўлган ўзбек тилини тўла-тўкис қўлланиши тарафдоридир. Республика ҳудудининг яхлитлиги ва чегаралари дахлсизлигини таъминлаш лозим деб билади. У Ўзбекистон таркибига ихтиёрий тарзда кирувчи Қорақалпоғистон Республикасининг суверенитетини ҳурмат қилади.

Партия истиқлолнинг иқтисодий замини — республиканинг миллий бойлигини, жумладан унинг мулки бўлмиш ер, ер ости қазилмалари, табиий бойликлари, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини, илмий иқтисодий ва маданий имкониятларни, хўжалик юритиш натижаларини мустаҳкам ҳимоя қилиш ва кўпайтириш учун курашади.

Партия республика ўз ҳудудида валюта ва молия-кредит сиёсатини юритиш, олтин, нодир металл ва жавоҳирларни қазиб олиш, қайта ишлаш, улардан оқилона фойдаланишни қаттиқ назорат қилиш, олтин захирасини бунёд эта бориб, ўзгалар таъсиридан мутлақо ҳоли бўлиш керак деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг халқаро миқёсда эътироф этилиши, унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ва бошқа нуфузли халқаро ташкилотларга аъзо бўлиши тарафдоридир. Ўзбекистон ташқи сиёсатни ўз халқининг манфаатлари йўлида белгилаб, халқаро муносабатларда мустақил ва тенг ҳуқуқли субъект сифатида майдонга чиқиши маъқул.

Партия бошқа суверен республикалар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатдорлик принциплари асосида шаклланаётган бевосита сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларнинг ривожланишига, Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг анъанавий тарихий алоқаларининг тикланиши, мустаҳкамланиши ва ривожланишига минтақанинг муштарак муаммоларини ҳал этишда уларнинг ҳамкорлик қилишига имкон яратиб беришни зарур деб ҳисоблайди.

У ягона иқтисодий майдонга эга бўлган, тинчликни сақлаш инсониятни ядро хавфи ва экология фалокатларидан қутқариш учун ўз ташқи иқтисодий куч-ғайратини мувофиқлаштираётган суверен давлатларнинг эркин конфедерациясини ёқлайди. Партия бошқа иттифоқдош республикалар билан келишган ҳолда республиканинг миллий хавфсизлиги манфаатларини ҳисобга олувчи ҳарбий мудофаа сиёсатини ўтказишни зарур деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси чет эллардаги ватандошлар билан инсонпарварлик алоқаларини ривожлантириш ва мустаҳкамлашни, уларга республиканинг маданий ҳаётида, иқтисодий ва ижтимоий дастурларини рўёбга чиқаришда иштирок этиш ҳуқуқини беришни ёқлайди. У демократик йўналишдаги хорижий партиялар ва жамоат ҳаракатлари билан ҳамкорлик қилиш ҳамда тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатиш учун доимо тайёр эканлигини билдиради.

III. ИНСОНИЙ, ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТНИ БАРПО ЭТАЙЛИК

Ўзбекистон Халқ демократик партияси давлатнинг сиёсати ҳамиша фуқаролар осойишталиги ва миллатлар тотувлиги сиёсати бўлиб қолишига интилади. У мустақил Ўзбекистоннинг Конституцияси тайёрланаётганлигини қўллаб-қувватлайди, республикадаги барча кишиларга миллатидан, ижтимоий аҳволидан ва насл-насабидан, динидан ва эътиқодидан қатъи назар ўз канституциявий ҳуқуқ ва эркинликлари, шу жумладан ўзига хос маънавий анъаналарини сақлаб қолиш ва ривожлантириш, фарзандларини она тилида тарбиялаш ва ўқитиш, диндорларнинг диний эҳтиёжларини қондириш, тарихий ватан билан алоқа қилиб туриш ҳуқуқини рўёбга чиқариш учун тенг шароитлар яратиб берилиши тарафдоридир.

Яхши қўшничилик, ўзаро ҳурмат ва ёрдам каби асрий халқ анъаналари жамиятни бирлаштириш негизи бўлиб қолиши керак. Партия донишмандлик ва тажриба соҳиблари сифатида, маданий ва маънавий мерос давомийлигининг кафиллари сифатида кекса авлодларга нисбатан анъанавий иззат-ҳурматни сақлаш ва ривожлантиришни ёқлайди.

Ғаразли сиёсий мақсадлар ва митингбозлик стихияси эмас, балки қонун ҳукмрон бўлган жамият сари йўл — партиянинг бош йўналишидир. Партия давлат билан фуқаро бир-бирининг ҳуқуқини ҳурмат қилиб ўзаро масъул эканликларини англаши тарафдоридир. Партия халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш, давлат билан жамият ишларини бошқаришда халқ иштирокининг ғоят хилма-хил шаклларини ривожлантириш йўлида қаттиқ туради.

Партия ўзининг бутун сиёсий фаолияти билан ҳуқуқий давлатнинг қарор топишига кўмаклашиш ниятидадир. Бундай давлатда демократия ва қонунчилик, ҳокимиятни қонун чиқарувчи, ижроия ва суд ҳокимиятларига ажратиш йўли билан таъминланади. Демократиянинг асосларидан бири — дунёвий ҳокимият қоидаси мустақил қарор топтирилиши лозим.

Барча учун баробар, мустақил, барча томонидан тан олинадиган ва ҳурмат қилинадиган одил суд давлатнинг ва ундаги ҳар бир фуқаронинг манфаатлари ҳуқуқий жи-

(Давоми иккинчи бетда).

3.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ДАСТУРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда)

ҳатдан ҳимоя қилиниши тўлиқ таъминланиши даркор. Партия жамиятдаги барча соғлом кучларнинг қонунсизлик ва жиноятчиликни айниқса уюшган жиноятчиликни ва уларни юзага келтирувчи шароитларни қўпориб ташлаш учун бирлашуви тарафдоридир.

IV. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ИНСОН МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛОВЧИ ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОИЙ СИЁСАТИНИ ЎТКАЗАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ ВА АНЪАНАЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛИБ, БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИГА ЎТАЙЛИК

Ўзбекистон Халқ демократик партияси иқтисодий мустақилликсиз сиёсий мустақиллик қуруқ гапдан иборат бўлиб қолади, деб ҳисоблайди. Партия Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий сиёсати ҳар бир инсон, унинг оиласи, аҳолининг турли қатламлари, жамики халқнинг талаб ва эҳтиёжлари асосида қурилишини қўллаб-қувватлайди. Унинг заминида «Оила равнақи — давлат равнақи» деган қоида бўлиши шарт.

Партия республиканинг ижтимоий-иқтисодий танглик-дан чиқишининг янги йўлларини ахтариш ва ҳозирда аниқланган ижобий йўлларини ривожлантириш, Ўзбекистоннинг ижтимоий иқтисодий ва демографик тараққиёти хусусиятларини, кўпчилик аҳолини турмуш тарзи ва урф-одатларини ҳисобга олган ҳолда бозорга ўтиш тарафдоридир.

Бозор муносабатларини аҳоли манфаатлари ва эҳтиёжлари устиворлигини таъминлайдиган, ҳар томонлама ўйлаб ёндашилган ва англаб етилган ислоҳотлар асосида олиб борилиши маъқул. Партия баракали меҳнат қилиш учун моддий манфаатдорлик, тадбиркорлик, хусусий ташаббускорликни рағбатлантириш, мулк шаклларининг тенг ҳуқуқлилигини таъминлаш учун курашади.

Партия меҳнат аҳлининг ишлаб чиқариш воситалари ва ўз меҳнати натижасининг ҳақиқий соҳиби бўлиши, хусусий мулкчиликнинг амал қиладиган соҳаларни кенгайтириш кўп укладли иқтисодиёт ва бозор муносабатларини ривожлантиришнинг муҳим шарти, деб билади. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жамоатчиликнинг қаттиқ назорати остида бўлиши керак.

Давлат мулкчилиги фақат саноатнинг базис тармоқлари, ҳаво ва темир йўл транспорти, алоқа, магистрал коммуникацияларгагина ҳукмронлик мавқеини сақлаб қолиши керак. Бошқа тармоқларда акционерлик, жамоат, ширкат, хусусий корхоналар ривожланиши учун барча шарт-шароитларни яратмоқ лозим. Ишловчиларнинг ижтимоий ҳимояланиши ва улар фаолияти устидан давлатнинг иқтисодий назоратини таъминлаш шартдир.

Партия ерни мерос қилиб қолдириш шарти билан шахсий фойдаланишга ва ижарага бериш тарафдори. У давлат, ширкат, жамоа, деҳқон ва фермер хўжаликларининг тенглигини ёқлайди.

Партия иқтисодиётни чуқур таркибий қайта қуришни, халқ хўжалигини бир томонлама, якка ҳокимликдан мерос бўлиб қолган хом ашё йўналишини тезроқ бартараф этишни қўллаб-қувватлайди.

Истеъмол моллари ишлаб чиқариш бўйича тармоқ-

4.

ларнинг ихтисослашган турларини, фан-техника тараққиёти ютуқлари ва замонавий усулларни кенг жорий этиш асосида хом ашёдан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи корхоналарни бунёд этиш, мудофаа корхоналари соҳасини ҳам пухта ўйлаб ва оқилона тарзда ўзгартириш зарур.

Партия ташкилотларининг асосий диққат-эътибори жаҳон савиясида фаолият кўрсата оладиган миллий ишчи кадрлар, мутахассислар тайёрлашга қаратилиши даркор.

Партия ташкилотлари республиканинг инженер ва иқтисодчи кадрларини бозор иқтисодиёти талабларига мувофиқ қайта ўқитиш учун давлат томонидан кўрилаётган тадбирларни қўллаб-қувватлайди ва уларни амалга оширишда бевосита иштирок этади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси пахта яккаҳокимлигини рад этади. Деҳқончиликда шундай иқтисодий ва ҳуқуқий шарт-шароитлар яратилиши керакки, токи республика ва унинг аҳолисининг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла қондириш учун ишлаб чиқариш қатнашувчиларининг моддий манфаатдорлиги оширилсин.

Партия миллий меъморчиликни, халқ ҳунармандчилигини, бадиий ижодиётни, халқ усталари ишлаган буюмларда мужассамланган ўзига хос маданиятни тиклашда фаол қатнашиш ниятидадир.

Партия она табиатга ғамхўрлик билан муносабатда бўлишни, атроф-муҳитнинг экологик мувозанатини сақлаш, жаҳоншумул ва минтақавий экологик муаммоларни илмий асосда ҳал этишни қўллаб-қувватлайди.

Партия ҳалокат ёқасида турган Оролни қутқариш, Оролбўйи ва Ўзбекистоннинг экологик носоғлом минтақаларида яшаш шароитларини яхшилаш учун астойдил ҳаракат қилади. Ўзбекистон Халқ демократик партияси бу юмушларни амалга оширишда манфаатдор республикалар ва бошқа халқаро ҳамжамиятлар билан ҳамкорлик қилишга тайёр.

Партия Ўзбекистоннинг иқтисодий ҳамжамиятга аъзо бўлган бошқа республикалар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантириш, ягона иқтисодий маконни шакллантириш, тўпланиб қолган муаммоларни тезроқ ҳал этишга кўмаклашади, деб ҳисоблайди.

Партия республиканинг хорижий шериклар билан бевосита алоқалар ўрнатиши, улар билан биргаликда илмий-техникавий, савдо-сотиқ, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик қилиши, муштарак корхоналар, концессиялар ва эркин иқтисодий зоналар барпо этиш масалаларини ўзаро фойдали ва тенг ҳуқуқли асосда ҳал қилиши тарафдори. Бунинг учун барча зарур иқтисодий ва ҳуқуқий шарт-шароитлар яратилиши лозим.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси белгиланган режалар амалга ошса суверен Ўзбекистон халқининг турмуш тарзи бекаму-кўст бўлишига ишонади.

АҲОЛИНИ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАШ КАФОЛОТЛАРИ — БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИГА ЎТИШНИНГ АСОСИЙ ШАРТИ

Республикамиз аҳолисининг ҳаёти тўкис бўлиши, уларни ижтимоий адолат қоидаларига оғишмай амал қилиниши партия фаолиятининг асосий маёқидир. Партия, давлат идораларининг вазифасини солиқ сиёсати, имтиёз ва бошқа иқтисодий воситалар орқали аҳолининг бир қатламининг қашшоқланиши ҳисобидан бошқа қатламининг бойишини истисно этишдан иборат, деб ҳисоблайди.

Партия ташкилотлари аҳолининг кам даромадли ва энг ночор қисмининг ижтимоий жиҳатдан ишончли ҳимоя қилинишига эришиш учун ҳаракат қиладилар. Уруш ва меҳнат фахрийлари учун меъёрий турмуш шароитини яратиш, нафақа таъминотини изчиллик билан яхшилаш уларга алоҳида ғамхўрлик қилиниши тарафдоримиз. Тирикчилик қимматлашувининг ўрни муҳтожларга кундалик зарур молларни имтиёзли нархда сотиш, жамғармаларни ва даромадга пенсия, нафақа, стипендияларни қўшган ҳолда индексациялаш орқали қопланиши зарур. Соғлиқни сақлаш, даволаш муассасалари, сифатли тиббий хизмат кўрсатиш, уй-жой билан таъминланиш ҳуқуқи барча учун баробар бўлишини сақлаб қолиш керак.

Партия бозор муносабатларига ўтиш шароитида кишиларни, айниқса ёшларни иш билан таъминлаш муаммоларига эътибор билан қарайди. Қўшимча иш жойларини барпо этишда маҳаллий аҳолининг турмуш тарзи, серфарзандлиги, туғилиб ўсган заминда кўпроқ боғланиб қолиш одатларини ҳисобга олмоқ зарур. Бу қийин, лекин шарафли вазифани «Иш билан бандлик» республика давлат дастури доирасида рўёбга чиқариш аҳамиятга моликдир.

Республикамиз қишлоқларидаги аҳолининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш партия ижтимоий сиёсатининг асосий вазифаларидан биридир. Қишлоқларни ободонлаштириш, аҳолини газ ва сув билан таъминлаш учун пул қарз бериш, инвестиция сиёсатини қўллаб-қувватлайди.

Шахсий ёрдамчи хўжаликлар ва тармоқларни янада мустаҳкамлаш ғоят муҳим давлат вазифаси бўлиб қолиши керак. Партия бу нарса қишлоқ аҳолисининг ижтимоий ҳимояланиши, якка тартибда уй-жой қурилиши, жамоат ишлаб чиқариши соҳасида меҳнат қилиш имкониятига эга бўлмаган кўп болали оналарни иш билан таъминлаш, оилаларнинг ўзини-ўзи таъминлаши ва озиқ-овқат бозорини тўлдириш учун озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш масалаларини ҳал этиш йўлида зарур асос яратади, деб ҳисоблайди.

Партия ташкилотлари шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгалари уюшмаларининг бозор иқтисодига ўтиш давридаги деҳқонни ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилган ҳаракатини қўллаб-қувватлайди.

ОНАЛИК ВА БОЛАЛИКНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ПАРТИЯ ИЖТИМОИЙ СИЁСАТИНИНГ ЭНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШИ

Партияни ташвишга солаётган энг муҳим муаммолардан бири халқнинг ирсий фондини соғломлаштиришдир. Бу масалани ҳал этиш йўли оналик ва болаликни муҳофаза қилишга оид махсус давлат дастури билан белгиланиши керак.

Партия аёлларга — оналар ва болаларга тиббий хизмат кўрсатиш даражасини кескин ошириш учун курашади.

Янги туғилган заиф чақалоқлар учун даволаш ва соғломлаштириш марказлари тармоғи, шафқат хизматини

5.

барпо қилиш, ҳомиладор аёлларга ёрдам кўрсатиш, болалар ўртасида ўлимни камайтириш йўлидаги дастлабки қадамлар бўлиши керак.

Партия аёллар болаларни тарбиялашга доир асосий вазифалари меҳнат ва жамоат фаолияти билан оқилона қўшиб олиб боришлари учун давлат уларнинг иш билан бандлиги, уларни касбга тайёрлаш, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тизимини жорий этиш керак, деб ҳисоблайди. Партия ташкилотлари оғир ва зарарли ишларда хотин-қизлар хизматини кескин камайтиришга, касаначиликни ривожлантиришга сабот билан ҳаракат қилади. Зарур имкониятлар яратиб берилган сайин болалик аёлларга иш ҳақи ва пенсия таъминотидаги тегишли компенсацияни тўлаш билан бирга уларни қисқартирилган иш ҳафтасига ўтказишни қатъият билан талаб қилади.

Партия ёш оилаларнинг оёққа туриши ва мустаҳкамланиши учун қулай шарт-шароитлар яратишга катта аҳамият беради. Биз ёш оилаларга имтиёзлар беришни кенгайтириш, уларга имтиёзли кредит ва қарз бериш, оилавий ётоқхоналар, ёшлар уй-жой қурилиши мажмуи тармоқларини жадал кенгайтириш тарафдоримиз.

Партия ташкилотлари меҳнат жамоаларининг болалар уйлари ва кўп болали оилаларга оталиқ қилишга, уларга ўз маблағлари ҳисобидан моддий ёрдам кўрсатишга доир ташаббусни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлайди.

ЎЗИДА МАДАНИЙ ВА ТАРИХИЙ МЕРОСНИ МУЖАССАМЛАШТИРГАН ЁШ АВЛОД — ЎЗБЕКИСТОННИНГ МАЪРИФАТ ВА ТАРАҚҚИЁТ ЧЎҚҚИЛАРИГА ЭРИШИШИДА АСОСИЙ ТАЯНЧДИР

Ёш авлод республика тақдирини ўз қўлига олиши ва уни ишонч билан тараққиёт ва гуллаб-яшнаш сари бошлаши керак. Ўзбекистон Халқ демократик партияси давлатнинг ёшларга нисбатан изчил, ягона сиёсатини ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқаришнинг ташаббускори ва сиёсий гарови бўлиш ниятидадир. Партия ёшлар халқнинг инсонпарварлик ва маънавий анъаналарининг муносиб ворислари бўлиши, жаҳон маърифати ва маданиятининг энг яхши ютуқларини ўзида мужассамлаштириш учун жамият ҳамма ишни қилиши лозим, деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси барча ёшлар миллати, ижтимоий аҳволи, тили, дини ва муносабатидан қатъий назар билим олиш учун тенг имкониятга эга бўлиши лозим деб ҳисоблайди. Давлат мактаби билан бир қаторда аҳолининг хилма-хил эҳтиёжларини ҳисобга оладиган муқобил мактаб бўлиши мумкин. Бунда давлат, жамоат мактаби, шубҳасиз, фақат дунёвий бўлиши лозим.

Партия мактабгача тарбия, умумий таълим ва олий мактаблар чуқур ислоҳ қилиниб, энг яхши миллий анъаналарга таянадиган ҳамда таълимнинг барча шаклларини жаҳон стандартлари ютуқларини кўзлайдиган бўлишини тарафдоридир. Улар таълим мажмунини моддий базасини мустаҳкамлаш, ўқувчилар, талабалар ва муаллимларни ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш, муаллимларга анъанавий ҳурматни тиклаш керак.

Ғоят қобилиятли болаларни жуда ёшлигидан аниқлаш, улар учун ихтисослаштирилган ўқув юртлари барпо этиш, истеъдодли ёш олимлар ва талабаларни мамлакатнинг етакчи илмий ва ўқув марказларига ҳамда хорижга юбориш давлат сиёсатининг устивор йўналиши бўлиб қолиши лозим. Ёшларга чет тилларини ўргатишни, уларни республиканинг жаҳон бозорига чиқиб олиши билан боғлиқ фаолияти соҳасида тайёрлашни анча кенгайтириш зарур.

Бунда таълим учун тобора ўсиб бораётган харажатларни давлат ўз зиммасига олиши керак. Бизда ўрта мактабни ривожлантиришнинг мураккаб муаммолари ўқувчи ёшлар ҳамда уларнинг оилалари ҳисобига ҳал қилинишига йўл қўйиб бўлмайди.

Ўқув юртлари ва илмий муассасалар мустақиллигининг ривожлантирилиши, уларнинг ташкилий шакллари хилма-хиллиги таъминланиши керак. Айни пайтда партия ўқув юртларининг таълим-тарбия вазифаларини ҳал этишга тўсқинлик қиладиган сиёсий эҳтирослар майдонига айлантириб юборишга қатъиян қаршидир. Шунингдек у ижтимоий фанларни ўқитишдан тарихни соҳталаштириш ва сиёсий обрў орттириш учун минбар сифатида фойдаланишга йўл қўйиб бўлмайди, деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси республика ёш фуқароларида меҳнатсеварлик ва ахлоқийликдан иборат юксак қадриятларни шакллантиришда барча давлат ва жамоат ташкилотларини ҳамкорлик қилишга тарафдордир. Мана шу олийжаноб ишда оилалар, маҳаллалар, ўқув юртлари, маданият муассасалари ва оммавий ахборот воситалари куч-ғайратларини бирлаштириш тарафдоридир.

V. ЖАМИЯТНИ МАЪНАВИЙ ВА АХЛОҚИЙ ЖИҲАТДАН ЯНГИЛАШ

Халқ демократик партияси инсонлар ва халқлар устидан ўн йиллар давомида юқоридан тазйиқ билан олинган зўравонлик мафкурасини қатъиян рад этади. Биз буюк давлат шовинизми, миллатчилик ва экстремизмни узил-кесил қоралаймиз. Сиёсат, маданият, миллатлараро муносабатлар эзгулик, адолат, ҳалоллик ва виждонлилик тўғрисидаги умумбашарий тасаввурларга асосланиши керак. Бизнинг дунё қарашларимиз асосида оддий ва ҳар бир инсонга тушунарли бўлган тушунчалар — инсонпарварлик, фаровонлик ва оиланинг бахт-саодати, хушчақчақлик, ватанга муҳаббат тўғрисидаги, барча кишиларнинг эркинлиги ва тенглиги, ижтимоий адолат тўғрисидаги тушунчалар ётади.

Партия, жамиятни замонамиз ютуқларидан воз кечмаган ҳолда Ўзбекистон халқларининг маънавият манбаларига эътибор беришга чақиради. Биз сафимизда ахлоқий негизларнинг мустаҳкамланишига бутун чоралар билан ҳаракат қиламиз. Барча миллатлар ва халқларнинг анъаналарини, диний эътиқодини, маданиятини ҳурмат қилиш, улар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликни ривожлантириш тарафдоримиз.

Партия ўтмишда йўл қўйилган миллий маданиятларни ривожлантиришга юзаки ёндашувларни қатъиян қоралайди, ўзбек миллий маданияти ва халқ ижодиётининг ўзига хос хусусиятларини қайта тиклаш учун курашади.

6.

Айни пайтда миллий ўзига хосликнинг қарор топиши умумбашарий маданий меросдан яккаланиб қолишга олиб бормаслиги зарур.

Партия халқимиз даҳоси билан яратилган ва ғайриқонуний равишда жумҳуриятдан ташқарига олиб кетилган ҳамма санъат асарлари, қимматли қўлёзмалар унинг ўзига қайтарилиши керак, деб ҳисоблайди. Биз тарихий ёдгорликлар сақланиши ва қайта тикланиши, республика «Мерос» дастури изчил рўёбга чиқарилиши тарафдоримиз.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси ўзбекларнинг она ери шу ерда яшаётган ҳамма инсонлар учун, уларнинг миллатидан қатъи назар азиз ва севимли макони бўлиб қолишига ҳаракат қилади. Биз республикамизда яшовчи барча халқларнинг миллий маданият марказларини ривожлантиришга тарафдормиз. Халқлар ўртасида маънавий, ўзаро бойиш, қадимий халқ анъаналари, байрамлари ва маросимлари қайта тикланиши тарафдоримиз. Партия миллий ва жаҳон маданиятининг ютуқлари моддий таъминланишидан қатъи назар, ҳар бир оила, ҳар бир киши баҳраманд бўлиши учун қулай шарт шароитлар яратиш лозим, деб ҳисоблайди. Ижодкор зиёлиларнинг маънавий куч ғайратини эркин қилиш, уни мафкуравий васийлик ва сиёсий назорат тазйиқидан ҳоли этиш ҳам муҳимдир.

Биз санъат ва маданиятнинг тижоратлантирила бошлаганига қатъиян қаршимиз. Партия аҳолини, айниқса ёш авлодни ахлоқийликнинг маънавий негизлари ва тушунчаларига, инсонпарварлик ва ахлоқийлик қоидаларига зид бўлган барча нарсалардан ҳимоя қилиш учун барча жамоат кучлари билан ҳамкорлик қилишга тайёрдир.

Партия даҳрийлик ва дин тўғрисидаги содда тасаввурлардан тамомила ҳалос бўлиш, маънавий изланишлар учун ҳар бир кишига кенг имкониятлар очиб бериш, шахснинг ўзини маънавий камол топтиришга, ўзининг ҳаётий йўналишларини эркин ва онгли танлашга интилишини ҳар томонлама рағбатлантириши керак.

Биз мавжуд фан-техника имкониятидан самарали фойдаланиш, республиканинг ақл-заковат мулкини, муаллифлик ҳуқуқини ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш тизими барпо этилиши тарафдоримиз. Ўзбекистон суверенитети бошқа республикалар ҳамда хорижий мамлакатларнинг илмий жамоалари ва олимлари билан таркиб топган алоқаларнинг янги даражаларга кўтарилишига ёрдам беради.

Биз ақл-заковат имкониятини жадал ривожлантирмай туриб республиканинг чинакам мустақиллиги ва гуллаб-яшнашини таъминлаб бўлмаслиги тўғрисидаги теран ва равшан тушунчани одамлар онгига сингдиришимиз зарур деб ҳисоблаймиз. Бунда партия айниқса, Ўзбекистон ва минтақа учун зарур бўлган муаммоларга оид илмий ишларни маблағ билан таминлашни кўпайтириш, илм-фан ва таълимни қўллаб-қувватлаш юзасидан мустақил республика валюта жамғармаси ташкил этилиши учун курашади.

Партия оммавий ахборот воситаларида демократик ўзгаришлар, уларда фикрлар ва баҳолар хилма-хиллигини эркин ёритиш, айни пайтда журналистларнинг мақолалари ва эшиттиришлар ҳаққонийлиги ва холислиги учун масъулиятни ошириш тарафдоридир.

VI. ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИДА ПАРТИЯ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси шунга аминки, бундан буён ҳеч қандай сиёсий партия бевосита ҳокимият ваколатларини ўз зиммасига олмаслиги керак. Биз ҳар қандай ижтимоий-сиёсий кучнинг ҳақиқат ва адолатнинг ўз монополиясига айлантиришига, эркин фикрлашни бўғадиган мафкурани жамиятга тиқиштиришга, мухолифликка ва сиёсий келишмовчиликларни ҳал этиш усули сифатида «душман образи»ни шакллантиришга қаршимиз.

Партия ўз дастурларини ишлаб чиқиб жамиятга тақдим этиш ва ўзга ижтимоий-сиёсий кучлар билан эркин мусобақалашиш орқали сиёсий раҳнамоликка эришмоқчи. У қонунга мувофиқ равишда ўз номзодларини ҳокимият органларига сайловларда кўрсатади ва уларни қўллаб-қувватланишини ва сайланишини таъминлайди. Биз ўзимизнинг сиёсий йўлимизни давлат ҳокимияти ва жамоат ўзини-ўзи бошқариш органларига сайланган партия аъзоларимиз орқали ўтказмоқчимиз.

Партия бошқа ижтимоий-сиёсий кучлар билан ўзаро муносабатларини уларнинг ички ҳаётларига аралашмаслик, ҳамкорлик ва мусобақалашиш қоидалари, иттифоқлар ва зарур муросасозлик асосида қуради. У касаба уюшмалари, ўзига ҳайрихоҳ бўлган ва ижтимоий тараққиёт учун курашаётган жамоат ташкилотлари ва ҳаракатлари билан ҳамкорлик ва шериклик қилишга тайёрдир.

Партия хотин-қизлар ҳаракатини конституцион йўл билан қўллаб-қувватлашни, хотин-қизларга ўз ижтимоий ролини эркин танлаб олиш ҳуқуқи берилишини, барча даражаларда қарорлар қабул қилиш ва уларни амалга оширишда хотин-қизлар иштирок этишларини, давлат ва жамоат органларида уларнинг тенг ҳуқуқли вакиллик қилишларини ёқлаб чиқади.

Ёшларга доир сиёсатни ишлаб чиқиш ва уни амалга оширишда партия ташкилотлари ёшларнинг, болаларнинг жамоат бирлашмалари ва ҳаракатлари билан самимий ҳамкорлик қилишга, демократик йўналишдаги ёшлар ташкилотларини фаол қўллаб-қувватлашга ҳаракат қиладилар.

Партия барча кишилар учун, унинг Дастурига қўшиладиган, динга ишонувчилар ва даҳрийлар учун очиқдир. У кенг ижтимоий мулоқот тарафдоридир, умумбашарий маънавият ва ахлоқий қадриятлар, тинч-тотувлик ва меҳр-шафқат соҳасидаги турли эътиқоддаги диний бирлашмалар билан ҳамкорлик қилиш тарафдоридир.

* * *

Ўзбекистон Халқ демократик партияси сиёсий ҳаракатлар партиясидир. У она заминнинг тинчлиги ва фаровонлиги учун толмай меҳнат қилади. Партия жамиятда ўзаро ёрдам, адолат ва тараққиётга интилаётганларни, кучи ва билимини мустақил Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига муносиб равишда кириши учун ҳаракат қилаётганларни бирлаштиради.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИДА

СЕССИЯ АРАФАСИДА

14 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати Олий Кенгаш навбатдаги сессиясини тайёрлаш билан шуғулланувчи депутатлар гуруҳи, халқ депутатлари вилоят Кенгашлари ва Тошкент шаҳар Кенгаши ҳамда уларнинг ижроия комитетлари раислари иштирокида кенгайтирилган мажлиси бўлди. Мажлисда ўн иккинчи чақириқ Олий Кенгашнинг саккизинчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ бир қанча масалалар кўриб чиқилди.

Сессияга тайёргарлик кўриш депутатлар Ишчи гуруҳи раҳбари — иқтисодий ислоҳот, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўзини ўзи бошқариш комитети раиси Э. Н. Хўжаев шу масала юзасидан ахборот берди. Сессия кун тартибига қўшимча равишда бир қанча масалаларни киритиш тўғрисида тушган таклифлар юзасидан батафсил фикрлашиб олинди.

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари, маҳаллий Кенгашлар, меҳнат жамоалари ва республика фуқароларининг кўп сонли мурожаатларини, шунингдек, вилоят Кенгашлари раисларининг чиқишларини эътиборга олиб Олий Кенгаш Раёсати шу йилда Ўзбекистон Республикаси Президенти умумхалқ сайловини ўтказиш тўғрисидаги масалани сессия кўриб чиқиши учун киритиш ҳақида бир овоздан қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мустақиллиги эълон қилингач республика ҳаётида Олий Кенгашнинг аҳамияти анча ортишини ҳисобга олиб ҳамда Ўзбекистон Республикаси Конституциясида кўзда тутилган унинг назорат қилиш вазифаларини тўлароқ амалга ошириш мақсадида Раёсат Ўзбекистон Республикаси Назорат палатасини ташкил этиш тўғрисидаги масалани Олий Кенгаш кўриб чиқиши учун киритишга қарор қилди.

Раёсат инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза қилишга, демократик мустақил давлатни барпо этишда бу масаланинг муҳимлигига алоҳида аҳамият бериб, инсон ҳуқуқлари махсус комитетини тузиш тўғрисидаги таклифни Олий Кенгаш муҳокамасига киритишни зарур, деб ҳисоблади.

Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари тизими ва тузилишини қайта ташкил этиш, республика давлат тузилишининг конституциявий негизларини белгилаш масалаларини янада чуқурроқ ишлаб чиқиш зарурлиги муносабати билан халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари ижро-идора этиш органлари тузилишини такомиллаштириш тўғрисидаги масалани VIII сессия муҳокамасига қўймаслик, бу масалани тегишли равишда ўрганиб чиққандан сўнг уни Олий Кенгашда кўриб чиқишга қайтиш лозим деб қарор қилинди.

VIII сессия кун тартибига киритиладиган масалаларни муҳокама қилиш чоғида Олий Кенгаш бир қанча комитетлар ва комиссияларининг раислари, депутатлар ишчи гуруҳининг аъзолари, халқ депутатлари Андижон, Бухоро вилоят, Тошкент шаҳар Кенгашлари раислари, Сурхондарё вилоят ижроия комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитети раислари сўзга чиқдилар.

Натижада депутатлар кўриб чиқишлари учун қуйидаги масалаларни ўз ичига олган кун тартиби лойиҳасини киритишга қарор қилинди:

1. «Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
2. Иқтисодий ҳамжамият тўғрисидаги шартнома ҳамда мустақил давлатлар Иттифоқи тўғрисидаги шартноманинг лойиҳаси ҳақида.
3. Ўзбекистон Республикаси билан Озарбайжон Республикаси ўртасидаги давлатлараро муносабатлар қоидалари ҳақидаги шартномани тасдиқлаш тўғрисида.
4. Ўзбекистон Республикаси билан Украина давлатлараро муносабатларининг асослари тўғрисидаги шартномани тасдиқлаш ҳақида.
5. Ўзбекистон Республикаси билан Беларусь Республикаси ўртасидаги давлатлараро муносабатларнинг асослари ҳақидаги шартномани тасдиқлаш тўғрисида.
6. Россия Совет Социалистик Федератив Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қилиш қоидалари тўғрисидаги битим ҳамда Ўзбекистон Республикаси ва Россия Совет Социалистик Федератив Республикаси расмий делегациялари ўртасидаги музокараларнинг якунларига доир ахборот ҳақида.
7. «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
8. «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат мустақиллиги ҳақида референдум ўтказиш тўғрисида.
9. «Мулкни давлат ихтиёридан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
10. «Ўзбекистон Республикасида ногиронларнинг ижтимоий ҳимояланиши ҳақида»ги Ўзбекистон Респуб-каси Қонуни лойиҳаси тўғрисида.
11. Ўзбекистон Республикасининг пойтахти Тошкент шаҳрининг мақоми ва уни бошқариш тузилмаси тўғрисида.
12. «Ижара тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида.
13. «Ҳакамлик (арбитраж) суди ва хўжалик низоларини ҳал этиш тартиби тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.
14. «Ўзбекистон Республикасида давлатнинг ёшларга доир сиёсатининг асослари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
15. «Ўзбекистон Республикасида маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларини ҳал этиш тартиби тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
16. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг 107-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида.
17. «Ўзбекистон Республикасининг Давлат нишони тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
18. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш ҳақида.
19. «Ўзбекистон Республикасида аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
20. Ўзбекистон Республикаси Назорат палатасини тузиш тўғрисида.
21. Ўзбекистон Республикаси Олий суди, айрим вилоят ва Тошкент шаҳар судлари таркибидаги ўзгаришлар ҳақида.
22. Депутат одоби ва депутат одоби қоидалари комиссияси тўғрисидаги низом лойиҳаси ҳақида.
23. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг айрим комитетлари ва комиссиялари ҳамда уларнинг таркиби тўғрисида.
24. Вазирлар Маҳкамаси таркибига кирган шахслар Ўзбекистон Республикаси халқ депутати ваколатларини зиммасидан соқит қилиши тўғрисида.
25. Андижон вилоятидаги Москва райони ва Ленинск шаҳри тарихий номларини тиклаш ҳамда Сирдарё вилоятидаги Ворошилов райони ва Верхневолинск ,шаҳар посёлкаси номларини ўзгаштириш ҳақида.
26. Оролбўйи минтақасидаги экология вазиятининг ҳолати тўғрисида ахборот.

VIII сессияга тайёргарлик ва уни ўтказишга доир таклифлар Раёсатга келаётганлиги ҳисобга олиниб депутатлар гуруҳига ишни давом эттириш таклиф этилди.

Шунингдек бошқа бир қанча масалалар ҳам кўриб чиқилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

Раёсат ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов қатнашди ва нутқ сўзлади.

КЕЛАЖАККА ИШОНЧ

Келажакка ишонч руҳи баланд. Зеро, мустақилликнинг дастлабки қадами қутлуғ бўлишига фарғоналикларнинг ишончи комил. Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг куни кеча вилоят бўйлаб қилган сафари давомида бўлиб ўтган меҳнаткашлар билан учрашувлар, суҳбатлар, йиғилишда билдирилган фикрларда ҳам ана шу руҳ барқарор эди.

Фарғона районидаги Ленин номли жамоа хўжалигида бу йил ишлаб чиқаришда катта муваффақиятларга эришилди. Хўжалик бошқаруви раиси Оловуддин Сатторов И. А. Каримов ва унга ҳамроҳлик қилаётган кишиларга жамоада қилинаётган ишлар, келгуси режалар ҳусусида сўзлаб берди.

Қува марказида фойдаланишга топширилган янги бозор комплекси ўзининг шарқона архитектураси, харидорлар ва сотувчиларга ҳар томонлама қулайлиги билан диққатни жалб этади. Шу комплекс ёнидаги миллий услубда қурилган оталар чойхонасида Президентнинг фахрийлар, кексалик гаштини сураётган отахонлар билан учрашуви ҳаяжонли ўтди.

«Коммунизм» жамоа хўжалиги на фақат вилоятда, балки бутун жумҳуриятга машҳур хўжаликлардан. Хўжалик бошқаруви раиси М. Шербўтаев тажрибали, омилкор раҳбар. Хўжалик аъзолари йиғиштирилган пахта ҳосилининг режадаги 5 фоиз ва режадан ташқари йиғиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини хўжалик ихтиёрида қолдириш ҳақидаги Президент Фармонини мамнуният билан кутиб олдилар.

Вилоят фаоллари, уруш ва меҳнат фахрийлари, жамоатчилик вакиллари қатнашган йиғилишда Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов сўзга чиқди.

И. А. Каримов йиғилиш қатнашчиларининг кўпдан-кўп саволларига жавоб берди.

А. ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Эшитмадим, деманглар!

РЕСПУБЛИКАДА

ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

— Ўзбекистон билан Туркия ўртасида дўстона алоқалар кенгайиб бормоқда. Бу алоқалар кундан кун ривожланиб янги саҳифалар билан бойимоқда. Буларнинг ҳаммаси Ўзбекистоннинг истиқлол йўлига қадам қўйганидан нишона, — деди «Ўзбекистон овози» рўзномаси журналистлари билан суҳбатда Туркиялик меҳмон Маҳмуд Гўчер.

Истамбулда чиқадиган нуфузли нашрлардан бири «Милли газете» рўзномаси муҳаррири Маҳмуд Гўчер билан ижодий жамоамиз ўртасида куни кеча илиқ мулоқот бўлиб ўтди. Суҳбатда нашр ишлари, газетачилар турмуши ва ҳориждаги ҳамкасблар билан ўзаро алоқалар борасида фикр алмашилди. Турк ва ўзбек халқлари ўртасида турли доирада ўзаро тажриба алмашувини йўлга қўйиш ҳақида аҳдлашувлар бўляпти, — деди туркиялик ҳамкасбимиз. Туркиядан Ўзбекистонга, Ўзбекистондан эса Туркияга бо-

рувчи турли мутахассислар, иқтисодчилар, ишбилармонлар, олимлар, тиббий ходимлар ва талабалар қаторида журналистлар ҳам бўлса халқларимиз ҳаётини бир-бирларига яқиндан таништириш мумкин бўларди.

— Худди шу мақсадда Туркияга ва Ўзбекистонга журналистларнинг ижодий сафарини уюштириб туриш ҳақида келишиб олинди.

Суратда: Маҳмуд Гўчер.

В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

ДАВРА СУҲБАТИ

● **Республикамиз пойтахтида жарроҳларнинг Бутуниттифоқ анжумани бўлди.** Москва, Киев, Олмаота, Минск, Кишинев, Тбилиси ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан келган олимлар жигар ҳамда ўт пуфаги касалликларини даволаш усулларини ҳамкорликда ўрганиш йўлларини муҳокама қилдилар. Даволаш муаммолари юзасидан давра суҳбати ўтказилди.

ХОНАДОНЛАРДА ГАЗ ЁНДИ

● **Фарғона вилоятининг Ўзбекистон районидан хушхабар олинди: Оқмачит ва Янгиҳаёт қишлоқлари аҳолиси хонадонларига табиий газ келди.**

500 хонадон газлаштирилиб, 35 километр узунликдаги газ қувурлари тортилди. Бу ишларни амалга оширишда район газчилари ҳамда «Гулхан» кооперативи аъзолари намуна кўрсатишди. Уларнинг нияти йил охиригача яна 350 дан зиёд хонадонни газ билан таъминлашдан иборат.

МАМЛАКАТДА

БОШ ВАЗИР САЙЛАНДИ

● **Давлат Кенгашининг мажлисида 61 ёшли Иван Силаев давлатлараро иқтисодий комитетнинг раиси — ҳамжамият Бош вазири этиб сайланди.** Мамлакат президенти Михаил Горбачев журналистлар билан учрашувда шуни маълум қилди.

СССР КОНФЕДЕРАЦИЯГА АЙЛАНАДИ

● **СССР Давлат Кенгаши куни кеча мустақил давлатлар иттифоқи тўғрисидаги шартнома лойиҳасини кўриб чиқди ва зарур тарзда пухта ишлаб чиқилгандан кейин уни имзолаш керак, деган фикрга келди.**

«Мустақил давлатлар иттифоқи конфедератив демократик давлат бўлади», — деди СССР Президенти М.Горбачев мажлис якунлари юзасидан мухбирлар билан бўлган суҳбатда. Маълумки, бу мажлисда етти республиканинг раҳбарлари иштирок этишди.

ҲУКУМАТ ТАДБИРИ

● **Молдова республикаси ҳукумати «Давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг раҳбарлари билан ишга ёллаш тўғрисида битим тузиш ҳақида» қарор қабул қилди.**

Ҳужжатга мувофиқ ҳукумат барча вазирликларга, департаментларга, шунингдек, маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш идораларига шу йилнинг охиригача корхона ва ташкилотлар раҳбарлари билан уларни ишга ёллаш тўғрисида битим тўзишни топширди.

ХОРИЖДА

МУҲИМ МАВЗУДА

● **Братислава шаҳрида «Марказий ва Шарқий Европадаги камсонли миллатлар» мавзуида халқаро анжуман очилди.**

Бу масалага ҳозирги вақтда эътибор берилаётганлигининг сабаблари бор, деди Чехословакия давлати бошлиғи В. Гавел анжуманда сўзга чиқиб. Собиқ социалистик мамлакатларда этник, миллатлараро можаролар, шафқатсизлик, давлат чегараларини ўзгартириш учун кураш бошланиши хавфи бор. Югославия мана бундай хавф-хатарлар ҳақида огоҳлантириш сигнали берди.

• *«Юлдуз»—50 ёшда*

АСКАР ХАЛТАСИ ЎРНИДА КОСТЮМ

Дарҳақиқат Москва вилоятининг Тушино шаҳридан кўчириб келинган корхона бугун «Юлдуз» номи билан Ўзбекистон Республикасида машҳур. Машҳурлиги шундаки, унинг маҳсулотлари ҳар бир оилада бор, бор бўлганда ҳам эъзозли.

Гап шундаки, 50 йил аввал, Улуғ Ватан уруши жанг-жадаллари авжга чиққан 1941 йили Тушино шаҳрида жойлашган парашют-десант буюмлари заводи жанубга — Тошкентга кўчирилди. Уруш даврида парашют, аскар буюмлар халтаси, телогрейка тайёрлаб армияга мадад кўрсатган корхона тинч қурилиш йиллари бошлангач, касбини ўзгартирди.

— Урушдан кейинги ўн йилликлар мобайнида завод халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилди. У эндиликда Ўзбекистонда эркаклар костюмлари ишлаб чиқаришга мослаштирилган замонавий корхона бўлиб қолди, — дея таъкидлайди Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори ўринбосари Ш. Акбаров. — Аввал ҳарбий буюмлар тайёрлайдиган завод тикувчилик ишлаб чиқаришга мослаштирилди. Қайта ускуналанди.

Шунга ҳам ярим аср бўлди. Эндиликда тикувчилик бирлашмасининг бош корхонаси, 3 та фабрика ва 15 та асосий ҳамда ёрдамчи цехлари фаолият кўрсатиб турибди. 4 мингдан ортиқ ишчи ва мутахассис поток линиялар, ярим автоматлар билан жиҳозланган тикувчилик конвейри қувватидан самарали фойдаланяпти. Яхлит бир мулоҳаза шуки, кўплаб кийим-кечак тайёрлаш билан бирга, маҳсулотни сифатли тайёрлашга ва уларни аҳолига манзур этишга муваффақ бўлинмоқда. Эркаклар костюмлари тайёрлаб чиқараётган республикада ягона бирлашма савдо тармоқларига ўз маҳсулотларини автофургонларда етказиб беряпти. Бу — дазмолдан чиққан кийим-кечаклар тахи бузилмасдан илгакларда истеъмолчилар назарига ҳавола этилмоқда, деган гап.

Диққатга сазовор ери шундаки, бирлашма бўлинмаларида меҳнатни ташкил этишнинг бригада усули кенг жорий этилган. Бу эса тайёр кийимлар сифатини такомиллаштириш юзасидан муттасил иш олиб борилаётганидан бир дарак. Натижада кийим-кечакларнинг харидорлари доираси мунтазам кенгайиб боряпти. Бугунги кунда корхона ўз буюмларини шартномалар асосида сотишни йўлга қўйди. Бирлашма ўз имкониятлари ва харидорлар эҳтиёжини ҳисобга олиб 1992 йилда 285 миллион сўмлик тайёр кийимлар ишлаб чиқариш маррасини мўлжалга олди.

Бирлашма фаолият кўрсата бошлаган йиллар мобайнида ишчи-мутахассисларнинг катта, ўрта ва ёш авлоди етишиб чиқдики, уларнинг тажрибаси Ўзбекистон енгил саноат тармоғида қизиқиб ўрганилаётгани, кенг жорий этилаётгани бежиз эмас. Эртага 50 йиллигини нишонлаётган «Юлдуз» бирлашмаси юбилейига Москванинг Тушино заводи меҳнат фахрийлари ҳам ташриф буюришлари мўлжалланган. Ҳарбий завод сифатида иш бошлаган корхона халқ истеъмоли буюмлари тайёрлашга ихтисослашгани-ю, унинг халқ фаровонлигига қўшаётган ҳиссаси ҳақида мароқли суҳбатлар бўлиб ўтади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ЖУРНАЛИСТЛАР УЮШМАСИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси бошқарувининг 15 ноябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган пленуми кун тартибига бозор шароитида республика журналистларини ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш масалалари киритилди. Унда тўққиз ой ичида қилинган ишлар тўғрисида уюшма бошқаруви раиси Л. Б. Кабиров ахборот берди.

Пленум ташкилий масалани ҳам кўриб чиқди. О. М. Муҳаммаджонов фонд директори лавозимидан озод қилинди.

Пленумда СССР Журналистлар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари В. В. Сухомлинов нутқ сўзлади.

Пленумдаги ишчанлик кайфияти тантанали маросим билан уйғунлашиб кетди: «Ёш ленинчи» газетасининг муҳаррири Жаббор Раззоқовга ёшлар миллий республика газетасининг сифат жиҳатдан янги тоифасини яратганлиги, шу нашр саҳифаларида эълон қилинган туркум мақолалари, репортажлари учун берилган СССР Журналистлар уюшмасининг 1991 йилги мукофоти лауреати дипломи ҳамда пул мукофоти топширилди.

(ЎзТАГ).

• *МАДАНИЯТИМИЗ АРБОБЛАРИ*

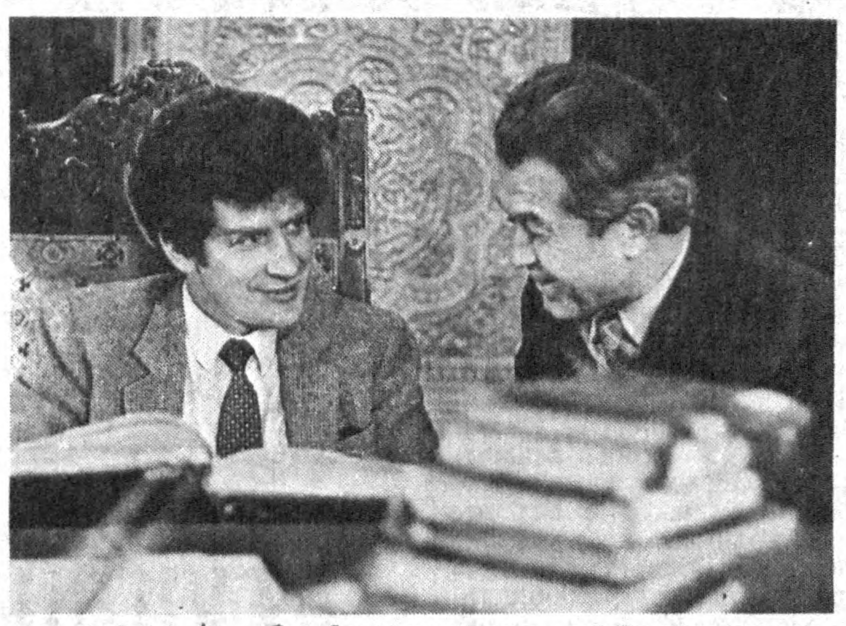

● Музаффар Хайруллаев америкалик олим Дэвид Кинг (чапда) билан суҳбатлашмоқда.

ҚУТЛОВ

Муҳтарам Музаффар Муҳитдинович! Сизни — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси академиги, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, фалсафа фанлари доктори, профессор, «Ўзбекистон овози» рўзномаси таҳрир ҳайъатининг аъзоси ва фаол муаллифини — туғилган кунингизнинг 60 йиллиги, илмий, ижтимоий, педагогик фаолиятингизнинг 40 йиллиги муносабати билан қизғин табриклаймиз ва қутлаймиз.

Сиз ўтмишимизнинг ҳур фикрли алломалари меросини, шарқ фалсафасини чуқур ўрганишда фаол хизмат қилиб келяпсиз. Бу борадаги қатор китоб ва рисолаларингиз маданий-илмий меросни ўрганишда катта имтиҳон бўлаётир. Биз қутлуғ ёшингизни табриклар эканмиз Сизга узоқ умр, мустаҳкам соғлиқ ва илм-фан йўлида баланд парвозлар тилаймиз.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» таҳрир ҳайъати.

ФОРОБИЙ МАФТУНИ

Йирик олим, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, фалсафа фанлари доктори, профессор Музаффар Хайруллаев Қўқон шаҳрида хизматкор оиласида таваллуд топди. Андижон ўқитувчилар илмгоҳи, сўнг Ўрта Осиё дорилфунунининг филология куллиёти мантиқ ва психология бўлимини имтиёзли диплом билан тугатди.

Фалсафа ва мантиқ фанига бўлган қизиқиш уни 1951 йилда аспирантурага етаклади. 1955 йилда у «Диалектик материализм мантиқ қонунларининг объективлиги ҳақида» мавзусида фалсафа фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлади.

Ёш олим Тошкент ва Самарқанд олий ўқув юртларида ўқитувчи, ЎзФАда катта илмий ходим, бўлим мудири, фалсафа ва ҳуқуқ илмгоҳи директори ўринбосари лавозимларида (1955—1961) ишлайди. 1961 йили у шу илмгоҳнинг директори вазифасига тайинланди. 1966 йилда у «Форобий дунёқараши ва унинг фалсафа тарихидаги ўрни» мавзусида докторлик диссертациясини ёқлайди.

М. Хайруллаев узоқ йиллардан бери Шарқ ва Ўрта Осиё халқлари ижтимоий, фалсафий тафаккури тарихи: мантиқ, диалектика ва билиш назарияси, ижтимоий фалсафа, маданият масалалари соҳасида самарали илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқда.

Олим устози академик И. Мўминовнинг ишини давом эттириб шарқ фалсафаси тарихи бўйича мактаб яратишга, унинг илмий йўналишларини белгилашга катта ҳисса қўшди. У Иттифоқимизда биринчилардан бўлиб Ўрта Осиёнинг буюк мутафаккири Абу Наср Форобийнинг илмий меросини чуқур тадқиқ қилишга киришди. Бу билан олим форобийшуносликка асос солди. У Шарқ маънавий мероси ва йирик мутафаккирларига бағишланган «Абу Наср Форобий», «Маданий мерос ва фалсафий тафаккур тарихи», «Форобий ва унинг фалсафий рисолалари», «Маданият ва мерос» (Д. Шораҳмедов билан ҳамкорликда), «Уйғониш даври ва Шарқ мутафаккири» ва бошқа йирик монографияларнинг муаллифидир.

Шунингдек, олим ўз тадқиқотларида Шарқнинг буюк алломалари Муҳаммад Хоразмий, Абу Абдуллоҳ Хоразмий, Ибн Сино, Беруний, Алишер Навоий ва бошқаларнинг табиий-илмий, ижтимоий-фалсафий қарашларига катта эътибор берди.

У маданият назарияси ва тарихига оид долзарб муаммоларни ҳам ишлаб чиқди.

М. БАРАТОВ,
ТошДУ малака ошириш илмгоҳи директори, ЎзФА мухбир аъзоси.

А. САИДОВ,
И. М. Мўминов номидаги ЎзФА фалсафа ва ҳуқуқ илмгоҳи директори, ҳуқуқшунослик фанлари доктори.

КЎП БИЛИБ, КАМ ГАПИРАДИГАН ФАЙЛАСУФ

Музаффар Хайруллаевнинг билим доираси кенг. Қадимги юнон файласуфларидан ҳозирги замон олимларигача ижодий изланишлар, илмий мантиқдан тортиб маданият назариясигача кўламлардаги муаммолар. Буларнинг ҳаммасини тадқиқ этишда асосий билиш усулини Музаффар Муҳитдинович тарихийлик билан мантиқийлик диалектикаси, деб билади.

Жаҳон илмий конгрессларидами, бошқа ҳар қандай илмий анжуманлардами М. Хайруллаев жим ўтирмайди, ҳамма вақт изланишда, шогирдлари учун янги мавзулар қидиради, танлайди. Шунинг учун шогирдларининг докторликми, номзодликми диссертациялари фан боғидан ранг-баранг тус олган.

М. Хайруллаевнинг фалсафа фанига қўшган асосий ҳиссаларидан бири илмий мероcлик ғоясини янги илмий мулоҳазалар билан бойитганидир. Олим ўз шогирдлари билан бу мулоҳазаларни амалда кенг қўллади, дуализм ва пантеизм йўналишларини бошқаларга қараганда чуқурроқ талқин қилиб берди.

О. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

ФАН ТАРИХИНИ ЎЙЛАБ

Аристотель Шарқда «Муаллиму аввал» — биринчи муаллим ҳисобланган бўлса, Абу Наср Форобий Аристотелни яхши билгани, унинг таълимотига асослангани учун «Муаллиму соний» — иккинчи муаллим унвонига сазовор бўлди.

Ҳозир халқлар маданиятининг ўзаро таъсири тарихини ўрганиш маданий меросни тадқиқ этишнинг муҳим соҳаси бўлиб, жумҳуриятимизнинг мустақилликка эришиб, бошқа Шарқ мамлакатлари билан маданий алоқаларини ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Яқинда Ҳиндистон миллий фанлари Академиясидан Ўзбекистон Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ ҳамда Шарқшунослик институтларига икки томлик катта монографик асар юборилди. Бу катта ҳажмли монография инглиз тилида 1990 йил Деҳлида Ҳиндистон миллий Фанлар академияси томонидан нашр этилган бўлиб «Ўрта асрда Ҳиндистон билан Ўрта Осиёнинг илмий ва технологик алоқалари» деб номлангандир.

Асарни асосий нашрга тайёрловчилар қаторида республикамиздан ЎзФА академиклари Г. А. Пугаченкова ва М. Хайруллаевнинг ҳам номлари муқовада қайд этилади. Асарнинг методология, астрономия, математика, физика, ғоялар бўлимларида бир неча ҳинд ва совет олимлари қатори Хайруллаев томонидан ёзилган икки бўлим ҳам бор: бири — «Ўрта Осиёда фанлар классификацияси тарихидан», иккинчиси — «Муҳаммад Ибн ал-Хоразмий — мутафаккир ва қомусий олим» деб аталади.

Асарда Ўзбекистон Фанлар академиясидан бошқа олимлар ҳам қатнашган. Бу икки жилдлик асар бундан бир неча йил олдин бошланган икки мамлакат академиясининг ўзаро илмий ҳамкорлигини мустаҳкамлашга қаратилган тадбири асосида вужудга келиб, бу иш марҳум олим, СССР ФА мухбир аъзоси С. Р. Микулинский ташаббуси билан юзага келган эди.

Умуман, унинг чет эл симпозиумлари, конференцияларида кўп марта иштирок этгани маълум. Мақолалари чет эл журналларида араб, форс, инглиз, немис ва бошқа тилларда нашр этилган. Яқинда унинг хитой тилида босиб чиқарилган «Форобийнинг фалсафа тараққиётидаги роли» мақоласини Тошкентга юборишибди.

Иш столида Шинжон университети профессори томонидан нашр этилган «Форобийнинг фалсафий системаси» деб номланган китобни кўриб қолдик. Китобнинг биринчи бетида муаллифнинг олимга ташаккур ва миннатдорчилик билдирган ёзуви бор. Китоб Хайруллаевнинг Форобий ҳақида олиб борган тадқиқотлари, Москва, Тошкентда босилган китоб ва мақолаларидан кенг фойдаланиб ёзилибди. Бу Хайруллаевнинг илмий ишлари чет элда, жумладан Шинжонда ҳам маълум эканлигидан далолат беради.

И. ЖУМАБОЕВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

В. АУЛОВ,
фалсафа фанлари номзоди.

УЙҒОНИШ ДАВРИ

Иброҳим Мўминовнинг шогирди бўлмиш Хайруллаев олим бошлаган Ўрта Осиё халқлари ижтимоий фалсафий фикрлари тарихини ўрганишни давом эттирибгина қолмай, уни янада кенгайтирди. Олимнинг раҳбарлигида бутун ўрта асрда Яқин ва Ўрта Шарқ фалсафаси ва унинг вакилларини ўрганиш ишлари бошлаб юборилди. У кишининг бевосита бошчилигида мусулмон Шарқининг йирик олим-мутафаккирлари Муҳаммад Хоразмий ва Абу Абдуллоҳ Хоразмий, ал-Кинди ва ал-Кифти, Суҳравардий ва Фахриддин Розий, Журжоний, Давоний ва Қорабоғийларнинг илмий мероси ва таълимотлари ҳақида докторлик, кандидатлик диссертациялари ёқланди, мақола ва китоблар нашр этилди.

Шарқ илмий-фалсафий оқимлари тасаввуф, перипатетизмнинг вакилларига бағишланган ишлар билан бир қаторда Хайруллаев бир гуруҳ ёш олимлар билан маданият тарихининг турли назарий йўналишлари устида ҳам иш олиб борди. Натижада у киши раҳбарлигида «Ўрта Осиёда билиш назарияси ва мантиқшунослик ғояларининг ривожланиши», «Ўрта Осиёда ҳурфикрлилик тарихидан», «Ўрта Осиё халқлари фалсафий мероси ва ғоялар кураши» асарлари тасаввуф тарихига оид мақолалар нашр этилди.

Бу асар ва диссертацияларда мусулмон Шарқи ва Ўрта Осиёда айрим Европа олимлари даъво қилганидек, бизнинг маданиятимиз тарихи фақат дин, мистикадан иборат эмаслиги, балки илк ўрта асрдаёқ ниҳоятда муҳим илмий-назарий масалалар олға сурилгани ва муҳокама этилгани исботлаб берилди. Бу билан илмнинг маркази Европа, Шарқ эса фақат динларни ярата олган, деган узоқ асрлар давомида фанда ҳукмрон бўлиб қолган таълимотларнинг асоссиз эканлигини исботлашга катта ҳисса қўшилди.

Ҳ. АЛИҚУЛОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

М. УСМОНОВ,
фалсафа фанлари номзоди, доцент.

• *ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ*

ЯХШИ ЯШАШГА ҲАҚЛИМИЗ

Жумҳуриятимиз мустақиллик сари қадам қўйди. Ниҳоят Ўзбекистон ўзи танлаган йўлидан боряпти. Бу йўл мураккаб ва машаққатли бўлсада, у ҳар биримизда миллий ғурур ва ифтихор туйғуларини жўш урдиради. Бироқ ота-боболаримиз таъкидлаганидек, ҳолва деган билан оғиз чучимайди. Ҳақиқий мустақилликка эришиш, уни мустаҳкамлаш учун ҳали кўп меҳнат сарфлашимиз зарур. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинати директори Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Ботир Қодирович ЭРГАШЕВ билан мухбиримизнинг суҳбати ана шу мавзуга бағишланади.

— Ботир Қодирович, республикамиз мустақиллиги эълон қилинганига икки ярим ой бўлди. Ана шу тарихий воқеа корхона раҳбари сифатида Сизнинг режаларингизда қандай ўзгаришлар ясади! Сиз жумҳуриятимиз мустақиллигини қандай тасаввур қиласиз!

— Республикамиз мустақиллиги ҳақида гап кетганда, биз унинг иқтисодий мустақиллиги ҳақида ўйлашимиз керак. Иқтисодий мустақилликка эришиш учун, аввало, тўқимачилик саноатини ривожлантиришимиз даркор. Чунки республикамиз пахта толаси етказиб берадиган асосий ўлкалардан. Биз пахта толасини сўмгагина эмас, валютага ҳам сотишдан дуруст манфаат кўрмаймиз. Агар пахта толасини ўзимизда қайта ишлаб, ундан газмол ва бошқа тайёр маҳсулотлар тайёрлаб, валютага ва сўмга сотсаккина бундан бир неча бор кўпроқ фойда кўришимиз мумкин. Шунинг учун биринчи навбатда биз пахта толаси ва бошқа маҳсулотларни қайта ишлайдиган корхоналар қуришимиз керак. Бу ерда гап фақат пахта хом ашёси ҳақидагина эмас, балки ипак ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тўғрисида ҳам боряпти. Шунга эришиш учун биринчи навбатда тегишли моддий база яратишимиз зарур. Чет эл сармояси ва ўз маблағларимизни ана шу ишга жалб қилиш, кичик корхоналар, қўшма корхоналар қуриш ишини жадаллаштиришимиз даркор. Фақат шу йўл билангина республикамиз иқтисодий қувватини ошириш мумкин. Ўз навбатида бу диёримизда сиёсий барқарорликни таъминлаш ва тўла мустақилликка эришишимизда асосий омил бўлиб хизмат қилади.

— Республикамизнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлашда, жаҳон бозорига чиқишда Тошкент тўқимачилик комбинати ҳам муҳим рол ўйнаяпти. Ҳозирги энг долзарб масалалар корхонада қандай ҳал этилаётир!

— Корхонамизда бугунги кунда маълум ишлар амалга оширилмоқда. Пардозлаш фабрикасида қайта созлаш ишлари поёнига етказилди. Ана шу мақсадлар учун 50 миллион сўм сарфланди. Ҳаракатдаги корхоналар ҳам қайта жиҳозланмоқда. Бунинг учун 20 миллион сўм маблағ ажратилган. Шу кунларда ижтимоий соҳадаги ўткир муаммоларни ҳал этмоқдамиз. Ишчи ва хизматчиларнинг турмуш даражасини кўтаряпмиз. Комбинат маблағи ҳисобига иккита 36 квартирали кооператив уй сотиб олдик. Ишчилар маошини бир неча марта оширдик. Ҳозирги кунда асосий касбдаги ишчилар бир-бир ярим минг сўм маош олмоқдалар. Баъзи ишчиларга эса 1800 сўм атрофида иш ҳақи тўланмоқда. Бу барча ишларимизнинг дебочаси, холос.

Италия, Германия, Испания фирмалари билан қўшма корхоналар тузиш тўғрисида фикр алмашмоқдамиз. Бу фирмалар бизнинг таклифларимизни зўр қизиқиш билан қабул қилмоқдалар. Чунки бизда жаҳон стандартлари даражасида турли моллар тайёрлаш учун барча зарур имкониятлар бор. Комбинатимиз тарихида ҳукумат томонидан шу пайтгача корхонада ишлаб чиқарилган маҳсулотларни бевосита шартнома асосида сотишга рухсат берилган эмас эди. Ҳозирги ҳукуматимиз 1992 йилда 18 миллион долларлик маҳсулотни ўзимиз сотишимизга рухсат берди. Ана шу чет эл валютаси ҳисобига Швейцария ва Ғарбий Германиядан асбоб-ускуналар сотиб оламиз. Бу эса корхонадаги мавжуд қувватларни янада ошириш имконини беради. Энг асосийси, жаҳон стандартлари даражасида буюмлар ишлаб чиқариш, меҳнат шароитини яхшилаш, ишлаб чиқариш унумдорлигини оширишга йўл очилади.

— Республика иқтисодиётини оёққа турғазиш учун яна қандай чора-тадбирларни амалга ошириш зарур, деб ҳисоблайсиз!

— Аввало, янгича фикрлайдиган, бугунги кун талабларини тушуна оладиган, бозор иқтисодиёти қонун-қоидаларини яхши биладиган, ишбилармон тадбиркор раҳбарларни тарбиялашга алоҳида эътибор бериш лозим. Ёшлар бизнес, маркетинглик фаолиятини ўрганишлари керак. Бугунги ёшларни ана шундай фаолиятга тайёрлашимиз зарур. Чунки келажак ёшларники, Истиқболли ёшлардан шу кун талаблари асосида янгича раҳбарларни тарбиялаш бугунги куннинг энг ўткир масалаларидан бири бўлиб қолди.

— Депутатлик мансаб эмас, балки масъулиятдир, дейишади. Шундай экан. Сиз депутатлик бурчингизни қандай бажаряпсиз!

— Сайловолди дастуримда кишиларнинг тинчлиги ва осойишталигини, ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, яхши яшашлари учун шароит яратиш масалалари ифода этилганди. Қариялар ва болаларга алоҳида эътибор ва ғамхўрлик қилишга, сайловчилар билан доимо алоқа боғлашга ваъда берганман. Мен дастуримдаги ана шу ниятларим рўёбга чиқишига ҳаракат қилмоқдаман. Сайловчиларимнинг кўпчилиги мен билан ёнма-ён меҳнат қилаётган корхонамизнинг ишчи ва хизматчиларидир. Уларнинг қувончлари менинг ҳам қувончларим, уларнинг ташвишлари менинг ҳам ташвишим. Комбинатда 13 минг нафар киши ишлайди. Шулар яхши яшаса, вақти чоғ бўлса, мен ўз депутатлик бурчимни бажаряпман, деб ҳисоблайман.

Қолаверса, Олий Кенгашнинг саноат, халқ истеъмоли моллари, аҳолига маиший ва савдо хизмати қўмитасида иш олиб бормоқдаман. Ҳаёт илгарилаб борар экан ҳар куни бир муаммони келтириб чиқаради. Ҳар куни бир янгилик юз бермоқда. Амалий ишлар даври бошланди. Мен ҳамиша бизнинг меҳнаткаш ва болажон, меҳмондўст халқимиз бугунгидан яхши турмуш кечиришга муносиб ва ҳақли, деб биламан.

Мустақил республиканинг ўзига мос, иқтисодиётимизни тўғри йўлга соладиган қонунлар ишлаб чиқишимиз керак. «Давлат корхонаси», «Кооперативлар тўғрисида»ги Қонунларни қабул қилишда қатнашдим. «Корхоналарни хусусийлаштириш тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини тайёрлашга ҳам ҳисса қўшдим. Юристлар бу қонунларни тайёрлашда қонун нуқтаи назаридан таклиф ва мулоҳазалар билдиришса, биз ўз таклиф, мулоҳазаларимизда ҳаётий тажрибамиздан, амалиётдан келиб чиқамиз. Чунки биз одамлар билан ҳар куни учрашамиз, уларнинг ҳаётини, уларни ҳаяжонга солаётган масалаларни яхшироқ биламиз, тушунамиз.

— Республикамиз кўп миллатли жумҳуриятлардан ҳисобланади. Сизнинг миллатлараро муносабатларга муносабатингиз!

— Бу саволга корхонамиз ҳаётидан мисоллар келтираман. Бунинг боиси комбинатимиз кўп миллатли жамоалардан. Бу ерда 47 миллат вакили ёнма-ён меҳнат қиляпти. Уларнинг 55 фоизи туб аҳоли, 45 фоизи рус миллатига мансуб кишилар. Жамоамизда миллат ажратиш, бир миллатни иккинчи миллатдан устун қўйиш каби иллатлар умуман йўқ. Улар бир-бири билан дўст-қадрдон. Бири бирига устоз ва шогирд. Каромат Ёқуббоева, Дилбар Қулматовалар корхонамиз фахри. Улар меҳнатда бутун республикамиз бўйлаб донг таратган тўқувчилардир. Кароматхон ўзини шу даражага етказган устози — машҳур тўқувчи Евгения Александровна Губинадан бир умр миннатдор. Дилбар Қулматова эса Лидия Павловна Казанцевага шогирд бўлгани билан фахрланади. Энди уларнинг ўзлари устоз. Ҳозир Каромат комбинат қошидаги тўқимачилик билим юртининг 20 нафар турли миллат ёшларига мураббийлик қиляпти. Тўқувчилик касбининг сирларини ўргатяпти.

Тўқимачилар маданият саройида 20 дан ортиқ тўгарак ишлаб турибди. Тўгарак аъзолари турли халқлар куй-қўшиқлари, рақсларини ижро этишади. Турли кечалар, авлодлар учрашувларини ўтказишади. Ишчилар ётоқхоналарида, фабрикада концертлар беришади. Бу тадбирлар ходимларимизнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришларига, бир-бирларига нисбатан меҳрлари товланишига ёрдам беряпти. Ўзаро дўстлик, ҳамжиҳатлик эса ишлаб чиқариш режаларини бажаришда асосий омиллардан бўляпти. Ҳозирги иқтисодий танглиқдан чиқишда, бозор муносабатлари қийинчиликларини енгишда ҳам дўстлик бизга куч бағишлайди.

Жамоамизда томчида қуёш акс этганидек, бугунги ҳаётимиз яққол акс этиб турипти. Этни тирноқдан ажратиб бўлмаганидек, узоқ йиллар давомида биродарлашиб кетган халқларни бир-биридан ажратиб бўлмайди. Жамоамиздаги дўстлик ва ҳамжиҳатлик бундан буён ҳам шубҳасиз давом этади.

— Сессия олдидан Сизни ўйлантираётган масалалар нималардан иборат!

— Албатта, ҳар бир депутатни сессия арафасида унинг кун тартибига қўйилган масалалар ўйлантиради. Баъзан ҳаяжонга солади. Навбатдаги сессия кун тартибидаги муҳим масалалардан бири Президент сайлови тўғрисидаги қонунни қабул қилишдир. Республикамизнинг оддий фуқароси сифатида менга ҳозирги Президентимиз фаолияти маъқул тушади. Биринчидан, Президент республикада тинчлик ва осойишталик, барқарорликни сақлашга алоҳида эътибор бермоқда. Тинчлик ва осойишталик, барқарор жойда эса албатта қут-барака бўлади. Айрим кишилар митинг ўтказиш каби йўллар билан ўз талаб-истакларини амалга оширишни кўзлашмоқда. Бу усул ҳозир айниқса хавфли. Сабаби — танқислик ва қимматчилик ҳукм сурган ҳозирги даврда бу йўл ёшларни нотўғри йўлга солиб юбориши, осойишталикни бузишга, энг қалтис жойи — миллатлараро жанжал чиқишига сабаб бўлиши мумкин. Шунинг учун биринчи галдаги вазифамиз тартиб-осойишталикни сақлаш, бунинг учун эса республика Президенти олиб бораётган сиёсатни қўллаб-қувватлашимиз керак. Шундагина республикамиз иқтисодий аҳволини яхшилашга эришиш мумкин.

Суҳбатдош

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Камолиддин ТОШКЕНБОЕВ

Ўзбекистон Республикаси халқ артисти, ўзбек цирк санъатининг таниқли усталаридан бири Камолиддин Тошкенбоев вафот этди.

К. Тошкенбоев 1929 йилда Андижон вилоятида туғилди. Ижодий йўлини РСФСР ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Тошкенбой Эгамбердиев раҳбарлигидаги «Ўзбек дорбозлари» аттракциони таркибида 1935 йилда бошлади. Кўп йиллар давомида ўзбек цирк жамоасида ишлади, 1965 йилда эса «Шарқ» дорбозлар труппасини ташкил этди ва унга ҳаётининг сўнгги кунларигача бошчилик қилди.

Тошкенбоевлар сулоласи анъаналарини муносиб давом эттирган Камолиддин Тошкенбоев халқ дорбозлик санъатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшди ва кўпгина шогирдларни тарбиялаб етиштирди, улар ҳозир циркларда, анъанавий халқ жамоаларида ўз маҳоратларини намойиш этишмоқда.

Ўзбек дорбозининг ўзига хос маҳоратини жаҳондаги кўп мамлакатларнинг томошабинлари олқишлаганлар.

Артистнинг меҳнати ҳукумат мукофотлари билан тақдирланган.

Ўзбек цирки буюк устасининг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланади.

БИР ГУРУҲ ЎРТОҚЛАРИ

17 ноябрь — Қишлоқ хўжалиги ва қайта ишлаш саноати ходимлари куни

ДЕҲҚОНЛАР ОТАХОНИ

БУ ИНСОННИ республикамизда ҳамма танийди, десак муболаға бўлмас. Гап у етакчилик қилаётган хўжалик барча соҳаларда йиллик режаларни мунтазам ошириб адо этаётганида ҳам эмас, у кишининг орден ва медалларида ҳам эмас. Фақат биргина нарсани айтиб ўтиш кифоя қилади, деб ўйлайман. Унинг олдига фақат Янгийўл районидангина эмас, балки Тошкент вилоятининг бошқа районларидан, қўшни вилоятлардан биринчи котиблар, хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар, оддий деҳқонлар тез-тез маслаҳатга келиб туришади. У эса эринмасдан уларнинг сўзларини диққат билан эшитади, ўзининг бой тажрибасига таяниб тўғри маслаҳатлар беради. Бундай маслаҳатларнинг эса фойдаси катта. Негаки, кишилар унинг олдига ҳар мавсумда деҳқончилик борасида мушкулотлар кўндаланг турган пайтда, яъни дўппи тор келиб қолганда маслаҳат сўрагани келишади-да. Кўпинча бу илтимосларнинг моҳияти битта бўлади: қандай қилиб бу йилги аҳволдан чиқиш мумкин, ҳосилдорликни ошириш учун ҳозир нима қилмоқ зарур? Вилоят деҳқонларининг отахони Маҳмуд ака Исматов фақат ўз хўжалиги истиқболини эмас, балки бутун вилоят деҳқончилигининг эртанги куни ҳақида ҳам қайғурлик қилгани учун ҳам шундай астойдил жон куйдиради.

Мана, республикамиз мустақил давлат бўлди. Миришкор деҳқонлар, чорвадорлар ва бошқа касб эгалари бу мустақилликка катта умид боғлашяпти. Нега дейсизми? Ахир, буни қаранг, республика Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг шу чоққача 50 марта қайта тузилибди! Қишлоқ аҳллари бир пайтлар ташкил этилган вилоят қишлоқ ва шаҳар обкомларини яхши эслашади. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан ёнма-ён бир неча вазирликлар ҳам мавжуд эди. Улар қишлоқ муаммолари билан шуғулланишарди, кўпчилиги йўқ бўлиб кетди. Ёки яна бир масалани олиб кўрайлик. Ҳозирги кунда уй-жой қуриб олиш учун қишлоқ аҳли маблағ топса, қурилиш материаллари тополмай сарсон. Уларнинг нархи бўлса осмонда. Бир пайтлар уларга уй қуришга ёрдам берадиган «Узколхозстрой» деган ташкилотлар қани? Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Халқни дала, зироат боқади. Ҳар хил «изм»-«изм», «пром-пром»ларни йиғлаб топавериб, оқибатда қишлоқ хўжалиги соҳасини шу кўйга солиб қўйдик. Мамлакат эса Президентимиз И. Каримов айтганидек, отбозорнинг сўзи бўлиб кетди. Булар ҳаммаси марказдан берилган буйруқларни кўр-кўрона бажариш оқибатида. Энди республикамиз мустақил давлат деб эълон қилингач, деҳқонларимиз кўкрагига шамол тегди. Бу йилги пахта териш мавсуми мобайнида деҳқонлар ҳам, журналистлар, олимлар ҳам, қўйингчи ҳамма буни ошкора тан олиб айтмоқда.

Энди дўппини ерга қўйиб кўп ва хўп ўйлаб кўрадиган вақт келди. Негаки, гўшт бозорда фалон пул, магазинларда маҳсулотлар ҳоҳлаган вақтдагина олиб келинади, картошка, пиёз нархи ўн чандон ошган. Бозордан бир килограмм олма ёки узум олмоқчи бўлган одам бир ярим килограмм гўштнинг пулини ташлаб кетишга мажбур бўляпти. Хуллас, қимматчилик қишлоқ аҳлини ҳам, шаҳарликларни ҳам аҳволини қийинлаштириб қўйди.

Шундай бир шароитда юбилей саналарини нишонлаш ҳам малол келадиганлек туюлади.

Аммо Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигининг раиси Маҳмуд ака Исматовнинг туғилганининг 70 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантана аввалардан бўлиб ўтганидек «урра-урра», ҳайбаракаллачилик, бир қолипдаги мақтов сўзлардан иборат бўлмади. Балки айни бугунги кундаги ҳал этилиши зарур бўлган долзарб муаммолар, фақат вилоятдагина эмас, балки бутун республикамизда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ бир қатор масалалар ойдинлаштирилди.

Биринчи бўлиб сўз бошлаган вилоят Кенгаши раиси Сайфулла Давирович Сайдалиев шундай деди:

— Бугунги йиғилишимизнинг асосий мақсади атоқли пахтакор, ҳаммамизнинг устозимиз Маҳмуд ака Исматовнинг 70 йиллигини нишонлаш бўлса ҳам биз кўпроқ қадриятларимизни тиклаш, бободеҳқонларимизнинг асрлардан-асрларга ўтиб келаётган меросини қадрлаш энг муҳими, биз билан ёнма-ён ишлаётган ҳамда қишлоқ хўжалиги соҳасида ўз вақтида катта хизмат қилиб, эл орзига тушган кишиларни эъзозлаш ҳақида боришини истардим. Ловқал, Ўзбекистон пахтакорлари бошига тушган «қора кунлар»ни эслайлик. «Пахта иши» кўплаб ҳалол, меҳнаткаш кишиларни ҳам ўз домига тортди. Ўша даҳшатли кунларда биз, раҳбарлар индамасдан турганлигимиз оқибатида шундай ўнлаб, юзлаб соф виждонли кишиларнинг юзига қора чапланди.

Йиғилишда дардли сўзлар кўп бўлди. Масалан, туппа-тузук яшаб келаётган обрўли кишиларнинг имжимида пенсияга чиқариб юборилгани, ҳар хил туҳмисликлар туфайли айрим қишлоқ хўжалик ходимлари нафақа ёшига етолмасдан ҳаётдан кўз юмганлиги, бутун билими, соғлиғи, куч ва маҳоратини, ҳатто бутун умрини қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга бахшида этган заҳматкашларнинг оилавий аҳволи, қандай шароитларда кун кечираётгани ҳақида вилоят ва район раҳбарлари қизиқишни унутиб қўйдилар. Улар фақат иш юзасидан эсланарди. Қишлоқ хўжалигига меҳнати сингган кишиларни оламдан ўтиб кетганидан кейин эмас, балки ҳаётлигида қадрига етиш, меҳр-мурувват кўрсатиш, кишиларнинг бир-бирларига оқибатли бўлишлари, ҳурматланишни жойига қўйиш, уларни қадрлаш ҳақида эзгу фикрлар айтилди.

Халқимизда яхши гап ҳам бир оғиздан чиқади, ёмон гап ҳам, деган нақл бор. Айни пайтда яхши гап билан илон инидан чиқади, деб ҳам айтишади. Бу сўзларда ҳикмат катта, дейишди йиғилишда сўзга чиққанлар. Инсонга илиқ сўз, эътиборли бўлиш ва меҳнатини тўғри баҳолаш қанчалар зарур.

Йиғилишда Маҳмуд Исматовнинг бутун фаолиятидан беш қўлдек хабардор бўлган, республикамизга яхши таниш, донгдор кишилар — Тошкент районидаги «Ленин йўли» жамоа хўжалигининг раиси, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Сиддиқжон Муҳаммаджонов, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Миразиз Рўзиматов ва бошқалар юбилей баҳонасида диллардаги тўпланиб қолган кўпгина муаммоларни, ўз орзу-истакларини изҳор этдилар. Бундай кишиларга хос бўлган бир хусусиятни қайд этиб ўтмоқ жоиздир. У ҳам бўлса улар эл-юрт ғамини ўйлайдилар. Яна ушниси борки, ўзларининг бой тажрибаларини ҳамиша бошқалар билан баҳам кўришади.

Республикамиз мустақиллиги эълон қилингандан кейин, айниқса, ҳар бир тадбиркор, тажрибакор кишидан худди шу нарса талаб этилмайдими, ахир? Пахтадан даромади ошяпти, лекин у топган пулига яраша зарур бўлган озиқ-овқат, саноат маҳсулотларини топаоляптими? Ўз соғлиғи, бутун оила аъзоларининг жон куйдириши эвазига мўмай даромад олаётган деҳқон кўнгилдагидек ҳордиқ чиқаряптими уларга етарли ижтимоий, моддий ва маданий шарт-шароитлар яратиб бериляптими? Шаҳар қачонгача бутун ишлар оғирлигини қишлоқ елкасига юклаб келади. Ишлаб чиқараётган ўғити, техника воситалари, эҳтиёт қисмлари ва ҳоказоларни уч-тўрт баробар қимматига сотади-ку, қанчадан-қанча пахта, дон, гўшт, сут маҳсулотлари олади-ку, аммо қишлоқ аҳли учун зарур бўлган табиий газ, ёғоч, саноат моллари ва бошқаларни тўла-тўкис етказиб бериш ҳақида кам ўйлайди. Қишлоқ аҳли қачонгача қийналиши, ҳал этилмаётган муаммолар гирдобида қолавериши керак?! Ёки республикамизнинг ҳамон хом ашё базаси бўлиб қолаётгани, қишлоқларимизда хом ашёни қайта ишлаш кичик корхоналари қуриш масалаларининг сусткашлик билан ҳал этилаётгани ҳаммани ўйлантираётгани сир эмас.

Ҳ. ИКРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

18—24 ноябрь

• Ҳар куни

● 8.25 да «Соғлом бўлай десангиз» (шанба ва якшанбадан ташқари, ЎзТВ I).
● 18.00 да Янгиликлар (ЎзТВ I).
● 19.30 да рус тилида «Ахборот» программаси (ЎзТВ I).
● 21.00 да ўзбек тилида «Ахборот» программаси (ЎзТВ I).
● 6.00 да «Тонг». Ахборот-мусиқий кўрсатуви (МТ ОРБИТА-IV).
● 12.30 да ТСН (шанба ва якшанбадан ташқари), 15.30 да (ҳар куни, МТ ОРБИТА-4 да).
● 21.30 да «Информацион программа» (ЎзТВ II ва МТ ОРБИТА—IV программаларида).

• 18, душанба

● **ЎзТВ I**
18.10 Мультфильм. 18.30 Болалар учун концерт. 18.55 «Тилга эътибор...». 19.50 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Ориф Алимахсумов. 21.25 Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Олий Кенгашининг саккизинчи сессиясида.

● **МТ—«ОРБИТА IV»**
9.35 Футбол шарҳи. 10.00 Мультфильмлар. 10.40 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 11.25 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Ажинанинг пуллари» (Англия). 11.30 «Марафон-15». 12.50 Жаҳон опера санъати юлдузлари. 13.50 «Худолар, пайғамбарлар ва бошқалар». Ҳужжатли фильм. 14.10 Давлат «Виртуози Москви» камер оркестри чалади. 14.40 «Ён дафтар». 14.45 «Телемикст». 15.45 «Николай Озеров ҳузурида меҳмонда». 16.05 «Енгилиш». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 17.35 «Радуница» ансамбли ижро этади. 17.50 Мультфильм. 18.00 Болалар соати. 19.00 ТСН. 19.15 «Бозор қонунларига биноан». 19.50 Футбол шарҳи. 20.20 «Қизиқувчилар олами». 20.35 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 22.10 «Большой театрда премьера». 22.40 «Муаллифлар ойнаижаҳони». 00.25 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон. 00.45 «Кулгу йиллар оша». 02.00 «Страхование агенти». Телевизион бадиий фильм.

• 19, сешанба

● **ЎзТВ I**
8.00 «Ахборот». 8.35 «Қалбида қуёш тафти». Телефильм. 9.10 Сув полоси бўйича СССР чемпионати. 9.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
18.10 Мультфильм. 18.20 «Депутат билан учрашув». 19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 19.50 «Шеърият дафтаридан». Маҳмуд Тоиров. 20.00 «Куй ва сўз соҳиби». Телефильм. 20.15 «Камолот сари». Убайдулла Алиев, Шаҳноза Фозилжонова. 20.55 «Спортлото». 21.25 Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Олий Кенгашининг саккизинчи сессиясида.

● **МТ—«ОРБИТА IV»**
9.30 Мультфильм. 9.45 Болалар соати. 10.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 11.25 Концерт. 12.00 «Юрак жарроҳлиги». Телефильм. премьераси. 12.45 «Кулги йиллар оша». 14.10 «Ён дафтар». 14.15 Биржа янгиликлари. 14.30 «Телемикст». 15.15 «Савдо растаси». Тижорат хабарномаси. 15.45 «Бу бўлган... бўлганди...». И. Дунаевский. 16.05 «Енгилиш». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.30 «Болалар мусиқий клуби». 18.15 «Чемпионлар билан биргаликда». 18.30 «Шолом». «Алия» яҳудий мусиқа ансамбли билан учрашув. 19.00 ТСН. 19.15 Мультфильм. 19.30 «Қизиқувчилар олами». 19.45 «Орзулар августи». Ҳужжатли фильм премьераси. 20.50 «Бойлар ҳам йиғлайди». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 22.10 «Саҳнанинг нариги томонида». 22.55 Акробатик рок-н-ролл. СССР чемпионати. 24.00 ТСН. 00.15 «Нега тушларимга кирасан». Мусиқий кўрсатув. 00.55 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 01.20 «Барча юлдузлар». Киноконцерт. 02.10 «Мунажжим». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

• 20, чоршанба

● **ЎзТВ I**
8.00 «Ахборот». 8.35 «Лола Оқилова рақсга тушади». Фильм-концерт. 9.05 «Сўх дарёси бўйлаб». Телефильм. 9.20 Чим устида хоккей бўйича Ўзбекистон кубоги. 10.00 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
18.10 Мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Илк қадамлар». 19.00 «Ҳуқуқ ҳаётимизда». 19.50 «Қадрият». 20.20 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Аҳмаджон Шукуров концерти. 21.25 «Олтин бешик». Бухоро вилоятидан кўрсатув. 23.05 «Шаҳарликлар». Бадиий фильм.

● **МТ—«ОРБИТА IV»**
9.30 Мультфильм. 10.00 «Болалар мусиқий клуби». 10.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 11.30 «Саҳифалар варақланганда». Цирк кўрсатувлари. 12.45 «Мусаввир Жигальцевнинг ёғоч одамчалари». Телефильм. 13.05 «Саҳнанинг нариги томонида». 13.50 «Астра» таништиради: «Халқаро Чернобиль лойиҳаси». 14.20 «Биржа учувчиси». 14.30 «Ён дафтар». 14.35 «Шерик». 15.05 «Иқтисодий агентлик». 15.55 Катталар учун мультфильм. 16.15 «Енгилиш». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.40 Мультфильм. 18.00 Болалар соати. 19.00 ТСН. 19.15 «Планета». 19.45 «Фулл-контакт каратэ ва кикбоксинг». Халқаро турнир. 20.30 «Қизиқувчилар олами». 20.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 22.10 Останкино концерт студиясида ёзувчи Ф. Искандар билан учрашув. 23.25 «Мавзули спектакль». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси. 00.05 ТСН. 00.20 «Кинопанорама». 01.35 «Йоган Себастьян Бах. Ҳаётнинг босқичлари». Телефильм премьераси. 2-фильм. 02.35 «Мунажжим». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

• 21, пайшанба

● **ЎзТВ I**
8.00 «Ахборот». 8.35 «Тоғдаги ғор сирлари». Бадиий фильм. 9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
18.10 Мультфильм. 18.25 «Алифбо сабоқлари». 11 босқич. 19.00 «Эътиқод». 19.50 «Отларга!..». Телефильм. 20.00 «Хотира». Маъруф Қориев. 21.25 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади. 21.40 Бастакор Орифхон Хотамов қўшиқлари. 22.40 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.

● **МТ—«ОРБИТА IV».**
9.35 Мультфильм. 9.55 Болалар соати. 10.55 «Бойлар ҳам йиғлайди». Телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия. 11.40 «Барча юлдузлар». Киноконцерт. 12.45 ИИВ маълумотларига кўра... 13.00 Останкино концерт студиясида ёзувчи Ф. Искандар билан учрашув. 14.15 Иқтисодий агентлик. 14.45 «Ён дафтар». 14.50 «Телемикст». 15.50 «Лад» ансамбли ижро этади. 16.05 «Бугун ва ўша пайтларда...». 16.35 «Енгилиш». Телевизион бадиий фильм. 4-серия. 18.00 «Қизиқувчилар олами». 18.15 Экология. Жамият. Инсон. 19.00 ТСН. 19.15 ИИВ маълумотларига кўра... 19.30 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 20.15 Нодипломатик суҳбатлар. 20.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия. 22.10 «Мусиқа тинглашга таклиф этамиз». 24.00 ТСН. 00.15 «Плюс» театри таклиф этади. 01.20 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 01.50 «Ҳамма нарсанинг ўз вақти келади». Телефильм. 02.50 «Мунажжим». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.

• 22, жума

● **ЎзТВ I**
8.00 «Ахборот». 8.35 «Зудов, ишдан бўшатилдингиз!». Бадиий фильм. 9.55 «Тадбиркорлар».
18.10 Мультфильм. 18.20 «Футбол майдонларида». 19.00 «Фанга бағишланган умр». Академик Музафар Хайруллаев. 19.50 Мумтоз куйларидан концерт. 20.30 Адабий театр. Асқад Мухтор. «Йиллар ва йўллар». 21.25 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик видеоканал. 22.25 «Шавкатли рицарь Айвонго ҳақида қисса». Бадиий фильм.

● **МТ—«ОРБИТА IV»**
9.30 Мультфильм. 9.45 «Чемпионлар билан биргаликда». 10.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 10.45 «Мусиқа тинглашга таклиф этамиз». 12.45 «Плюс» театри таклиф этади. 13.45 Мультфильмлар. 14.10 «Бридж». Телебиржа. 14.40 «Инновация». 14.55 «Эн дафтар». 15.00 Биржа янгиликлари. 15.45 «Хотиралар, хотиралар». Киноконцерт. 16.35 «Темир ёмғир». Телевизион бадиий фильм. 17.40 Мультфильм. 18.00 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув. 19.00 ТСН. 19.15 «Поэзия». Низомий. 19.35 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал. 20.20 «Кешка ва спецназ». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси. 20.35 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони». 22.10 «ВИД» таништиради. 01.25 ТСН. 01.40 «Салом, мен холангиз бўламан». Телевизион бадиий фильм.

• 23, шанба

● **ЎзТВ I**
8.00 «Ассалому алайкум». 9.00 «Менинг депутатим». Бадиий фильм. 10.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол». 10.55 «Оналар мактаби». 11.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Учқун». 12.25 «Чет тили — халқаро ҳамкорлик воситаси». 12.55 «Ғалла— ризқ-рўзимиз». 13.25 «Замандас». 14.25 «Йўлингиз бехатар бўлсин». 14.55 «Ишбилармонлар ҳузурида». Учқўрғон консерва заводи иш тажрибасидан.
18.00 «Тунги эрмитаж». Телефильм. 18.15 «Мультипанорама». 19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз. 19.50 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал. 20.00 «Эл хизматида». Ўзбекистон телевидениесининг 35 йиллигига бағишланади. 21.00 «Ҳафтанома». 22.00 «Жасоратдан яралган бўстон». 23.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Дилдаги гаплар».

● **МТ—«ОРБИТА IV»**
7.00 Катталар учун мультфильмлар. 7.30 Ритмик гимнастика. 8.00 Ишбилармон кишининг шанба тонги. 9.00 ТСН. 9.20 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 10.05 «Здоровье». 10.35 «Ҳайвонот оламида». 11.20 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 11.50 Экологик хроника. 12.05 «Бурда моден» таклиф этади...». 12.35 Режиссёр С. Колосов фильмлари. «Онахон Мария». 14.05 «Сиз бунга қодирсиз». 15.45 «Сергей Аксаков. Оилавий хроникадан». 16.25 Мультфильмлар. 16.50 «Ажойиб шаҳар Москов». Телефильм. 5-қисм. 17.20 Балет артистларининг концерти. 17.45 «Ватан, биз қайтиб келдик». Ҳужжатли фильм. 18.10 Кўп серияли мультфильм премьераси. 18.35 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Овчи ва илон» (Нигерия). 18.45 «Номингиз нима маънони англатади». Дам олиш кўрсатуви. 20.00 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 22.10 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 23.25 «Бир боқишда муҳаббат». Биринчи кун. 00.05 ТСН. 00.20 1991 йил қўшиқлари. 01.45 «Қувноқ болалар». Бадиий фильми ҳақида телефильм.

• 24, якшанба

● **ЎзТВ I**
8.00 «Ҳафтанома». 9.00 Болалар учун фильм. «Шоҳ Султон ҳақида эртак». 9.55 Араб тили. 10.25 Спорт программаси. 11.25 Инглиз тили. 11.55 «Юлдуз шуъласи». Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 50 йиллигига бағишланади. 12.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар». 13.55 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Ягона оилада». 14.25 Абдулла Қодирийнинг ҳажвий асарлари.
18.00 Мультфильмлар. 18.20 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим». 18.50 «Нақшлар жилоси». У. Тоҳиров, З. Юсупов. 19.50 «Юртим жамоли». Манзарали фильм. 20.00 «Сиҳат-саломатлик». 21.25 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув. 22.05 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Пўлат Саидқосимов.

● **МТ—«ОРБИТА IV»**
8.30 Ритмик гимнастика. 9.00 ТСН. 9.20 «Спортлото» тиражи. 9.35 «Сиз яратган боғ». 9.50 «Эрта саҳарлаб». 10.35 «Ватан хизматида». 11.20 «Тонг юлдузи». 12.20 «Саёҳатчилар клуби». 13.20 «Қишлоқ янгиликлари». 14.20 «Кино ҳақиқатми?..». «Партия билети». Бадиий фильм. 16.35 «50х50» телетомошаси. 18.00 Кичик концерт. 18.15 Эфирда бевосита мулоқот. 19.00 «Ҳалқаро панорама». 19.45 «Уолт Дисней таништиради...». 20.40 «Эстрада вернисажи». 22.10 «КТВ-1» ва Франц интернациональ канали таништиради. «Фантомас». Тўрт серияли бадиий фильм. 1-серия. 23.50 «Патрисия Каас. Ҳаёти лавҳалари». 00.45 «Бир боқишда муҳаббат». Иккинчи кун. 01.25 Телевизион спорт кечаси. Танаффус пайтида (01.55) — ТСН. 03.10 «Астра» таништиради: «Фонд фондга қарши». «Бир коллекция тарихи». 03.55 «Финист-балалайка» рус халқ чолғулари ансамблининг концерти.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

М. АШРАФИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ

кафедралар бўйича профессор-ўқитувчилар таркибидаги бўш лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

профессорлар: мусиқа тарихи (мусиқа танқиди — 0,5), композиция ва чолғулаштириш, хор дирижёрлиги;
доцентлар: мусиқа тарихи (рус мусиқаси тарихи, замонавий мусиқа), концертмейстерлик синфи, якка ашула (0,5) опера тайёргарлиги (дирижёр), умумий фортепиано курси, халқ чолғу асбобларида ижрочилик — 2 (1-доира, 1-баян);
катта ўқитувчилар: мусиқа назарияси (полифония, мусиқа асарларини таҳлил қилиш), торли асбоблар (скрипка, умумий фортепиано курси);
ўқитувчилар: шарқ мусиқаси — 2 (1-рубоб, 1-ашула);
шарқ мусиқаси ўқитувчи тадқиқотчиси — 1,5 (1-ғижжак, 0,5—ашула).

ТАНЛОВ МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.
Манзилгоҳимиз: 700000, Тошкент шаҳри-П, Пушкин кўчаси, 31-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ ВА МЕЪМОРЧИЛИК ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

кечки-сиртқи бўлимининг

муҳандис-қурилиш куллиёти

1991-92ўқув йилида ҳамма ихтисослар бўйича:

I курс талабалари учун 9 декабрдан 21 декабргача;
II. курс талабалари учун 16 декабрдан 28 декабргача
III курс талабалари учун 20 январдан 1 февралгача;
IV курс талабалари учун 3 февралдан 15 февралгача;
V, VI курс талабалари учун 6 январдан 18 январгача;

ҚИШКИ ЛАБОРАТОРИЯ-ИМТИҲОН СЕССИЯСИНИ ЎТКАЗАДИ

Биринчи Тошкент Давлат Тиббиёт олий билимгоҳи ректорати, клиник фармакология кафедраси ва жамоат ташкилотлари ўқув ишлари бўйича проректор, клиник фармакология кафедрасининг мудири, профессор Қ. Н. Нажмиддиновга онаси

Тоҳира ФОЗИЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Курортология ва физиотерапия илмий-текшириш илмгоҳи 2-клиникаси («Тошминвода» шифохонаси) жамоаси шу шифохонанинг шифокори, тиббиёт фанлари номзоди И. И. Орифжоновга синглиси ва шифокор Ж. И. Орифжоновага онаси

ОРИФЖОНОВА ХАДИЧА ИНОЯТ қизининг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республика Телерадио Давлат Қўмитасининг Ўзбекистон радиоси жамоаси мусиқа муҳаррири Р. Мансуровга онаси

МУМИНОВА РАҲИМАХОН НАБИ қизининг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи ректорати, касаба уюшмаси, механика куллиёти жамоаси, малака ошириш куллиёти декани, машинасозлик ва конструкцион материаллар технологияси кафедрасининг катта ўқитувчиси Ш. Шоносировга акаси

Усмон ШОНОСИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи жамоаси, пахтани дастлабки ишлаш куллиёти, ўзбек тили кафедрасининг доценти Т. Ашуровга опаси

Назира УМУРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар Фрунзе ноҳиясидаги 5-сон болалар мусиқа мактабининг ўқитувчилар жамоаси ўқитувчи

Ботир БОБОЖОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент—ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-95, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-64, Фарғонада — 6-90-89.

МУАССИС: «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ ЖАМОАСИ

Нашр кўрсаткичи 6281.
Буюртма № 6121.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди—21.00

№ 222.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32.

Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.